

MOTINA – TAUTOS DVASINIO VEIDO KŪRĖJA

Balys Auginas

Motto: Ranka, kuri su-
pa lopšį, valdo pasaulį.

R. Wallace

Jau senovės išminčius yra pasakęs, kad "kokia yra motina, tokia yra ir šeima". Ir tai daug kartų savo antspaudais patvirtina gyvenimas. Nuosekliai plečiant šią mintį, būtų galima pasakyti: "Kokia Motina, toks jos kraujo vaisius – sūnus ar duktė – tokia ir būsimoji šeima" – O kadangi iš šeimų susidaro giminės, kiltys ir tautos – tad, toliau vyniojant šį minčių kamuolį, drasiai galime teigti, jog "Kokia Motina, tokia yra ir tauta". Juk tai Ji – amžinoji gyvybės upė – gaivalingai plaukia per žemę, išlaikydama tautos gyvastingumą. Ji, kaip gražiausias Žemės Žiedas, sužysta tautos papročių ir tradicijų žiedais, jas su didžiausia meile ir pasiaukojimu skiepydama savo atžalėlėms. Ji – vakarė žvaigždė, šviečianti gyvenimo jūroje savo vaikams, įkvėpdama tautą žygiams ir kūrybai. Tai Ji per ištisą šimtmečių slinktį formuoja savo tautos dvasinį veidą. Nes gi moralinės tautos stiprybė yra jos šeimos širdis – **MOTINA**.

Visa tai, ką sakėme apie Motiną apskritai, tinka kiekvienos tautos Motinai. Bet juk kiekvienas paskiras žmogus yra skirtingas savo fizine sudėtimi, prigimtimi ir individualybe – tomis dvasinėmis savybėmis, kuriomis jis reiškiasi visuomenėje. Kiekviena tauta vis kitokiais žingsniais kopina į bendrą žmonijos kultūros kalną, kitokiomis mintimis ir formomis siekia bendrųjų žmonijos idealų, savitus sielos polėkius pina kūrybiniais žiedais į bendrą tautų grožio ir gėrio vainiką.

Todėl čia norėtume kalbėti tik išimtinai apie vieną, žiedą iš bendrojo žmonijos vainiko – apie lietuvę **MOTINĄ**. Ji mums labiausiai suprantama, brangi, nes ji – mūsų kraujas. Čia iškelsime tą

pagrindinį etninį bruožą, iširėžusį lietuviškos Motinos veidą ir jos dvasingam veidui duodantį visiškai savitą išraišką. Tai istorijos pirštai tapę mūsų Motinos paveikslą, tad jis yra skirtingų gyvenimo teptukų pieštas, kitom varšom iš skirtingų palečių tapytas! Todėl ir turime skirtingos asmenybės portretą.

Lietuviškumo vaismedis

Kai pažvelgiu į savo tautos istorines sutemas, vaizduojuos sau jau tada kitišką lietuvę moterį. Ji, man regis, jau tada turėjo nepaprastą savo namų židinio meilę, sėslumą. Jos namai buvo šventovė, kurioje degė ne tik šventoji ugnelė, bet kur tyliai ir pamaldžiai plaukė jos visas žemiškas gyvenimas! Kaip rami, nesukuringa upė. Jos kraujas irgi buvo ištikimas ir lėtas, nors širdis – dainuojanti, išsprūstanti pro lūpas tai džiaugsmo, tai kančios akordais. Vėliau iš tų akordų ji pynė dainą, kaip kasas geltonas, kaip įmantrų vingurinę raštą audimuos. Ir tie lamstyčiai, tie lino siūlai kalbėjo gyvu lietuvišku žodžiu, tuo pačiu brangiu žodžiu, kuris skambėjo jos lūpose, kai vėl vakarą Ji migdė savo brangiausią kraujo vaisių...

Ak, Motin! Tavo dainuotoji lopšinė dukrai ėjo iš lūpų į lūpas per kartų kartas! Dukra ją perdavė savajai dukrai, nes sūnūs sunkioje kovoje, ilguose mūšiuose kitokiom dainom kaitino lietuvių lėtą kraują. Ir savąją drąsą, ir žygius šauniais posmais išlėdavo – kaip ir savo kraują už pelkėtą, miškingą, bet mielą savo kampelį!

Taip, Močiut, auginai sūnūs ne sau, ne sau... Užtat dukrelėms kasas rūtomis ir mėtomis dabina, mokei kaip gėlę, paukštį ir žirgą mylėti! Kaip jurginiais ne tik žirgą, bet ir šaunų raitelį puošti! O kartą pamilus, savo širdy lai-

Gegužės 2-oji - Lietuvoje, gegužės 9-oji - Amerikoje
– MOTINOS DIENA

Prieš 38 metus, 1961 m. gegužės mėnesį, Čiurlionio ansamblio namuose minint Motinos dieną, išrinkta jauniausia ir vyriausia minėjime dalyvavusi motina. Jauniausia tada buvo Valerija AUGINIENĖ, vyriausia - Sofija SMETONIENĖ.

kyti ir ištikimai jį palydėti ligi vėlių kalnelio slenksčio!

Matau tave amžių miglose sekant pasakas ir sakmes prie savo vaikų lopšio, deglams ir skaloms rūkstant šiaudinėj trobelėj, kurioje gyveno mūsų tautos senovė. Ir ta pati šventoji ugnelė degė židiny, nors ir pakrikštyta švęstu vandeniu svetimtaučio rankomis, per prievartą iškirtus šventuosius ažuolus ir išbaidžius, lyg bailingias stirnas, ugnelės kurstytojas – nekaltaşias vaidilutes...

Ir man rodos, Motin, kad tada Tu surinkai tą išblaškytą mūsų protėvių išsaugotą ugnelės kibirkštį ir jos šventos žarijos liko amžiams degti kiekvienoj menėj ir po šiaudinio stogo kepure! Ir pati tada Tu amžinąją lietuviybės vaidilutę tapai!...

Savo vaikų širdyse užrakinai praeitį, tėvų ir protėvių papročius, išbandytus kietose amžių grumtynėse. Nes visa tai buvo turtas, kurio "nei kandys neįkanda, nei rūdys nesuėda!"... Tai buvo tie kertiniai mūsų tautos stulpai, tie lietuviškumo rąstai, and kurių

Tavo vaikai statė lietuviškos kultūros rūmus! Tų lietuviškų rūmų pačiu pagrindiniu akmenu buvai Tu – lietuviškos Motina!

Kaip Angelas Sargas Tu saugojai, kad Tavo vaikų sielos išliktų lietuviškos ir tyros. Ir kad svetimųjų vilūgiški pažadai, svetimi papročiai – kaip svetimas vynas – neapsvaigintų lietuviškos sąmonės. Tu esi mums tas lietuviškumo medis, per šimtmečių speigus vešliai žaliuojantis savojoje žemėje žaliais vilties lapais...

Sopulingoji Madona

Tu tikėjai savo vaikų ateitimi taip šventai, jog ir Pati mūsų akyse šventąja tapai! Šviesi Tavoji aureolė spindi mūsų istorijos keliuose ir prasiimuša net pro ūkanotų ir rūškanų sukilimo metų debes. Ir tame mūsų istorijos kruvinajame saulėlydyje matau Tavo gaudų liemenį, sielvartingus pečius ir kūčiojančią širdį, suklupusią po kartuvių pašiurpusiais griaučiais.

"ŽALGIRO" KREPŠININKAI – EUROPOS KLUBŲ LYGOS ČEMPIONAI

Balandžio 22 d. Miunchene stipriausia Lietuvos komanda iškovojo Eurolygos taure, – triumfuoja "Lietuvos rytas" pirmajame puslapyje. Pasak dienraščio, Kauno "Žalgiris" – Europos krepšinio klubų karalius. Žalgiriečiai Eurolygos finale 82:74 parklupdė praėjusių metų stipriausią žemyno komandą – Bolonijos "Kinder". Po per-

galės Europos klubų čempionams skirtas "Sidabrinis krepšys" buvo įteiktas "Žalgirio" kapitonui Dariui Maskoliūnui, o naudingiausiu finalo turnyro krepšininku buvo pripažintas Tyus Edney.

"Kauno diena" rašo, kad "žalgiriečiai, tik šį sezoną debiutavę Eurolygos varžybose, kaip visa įveikiantis viesulas įsiveržė į Europos krepšinio

O juodam mirties ir sielvarto paveiksle Tavo alpstanti širdis girdi anuos, prieš daugelį šimtų metų Golgotos Kalne tartus dieviškojo sūnaus žodžius: "Motin, štai Tavo sūnus..." Ir anoji skausminga Dieviškos Motinos tragedija vėl kartojasi po daugelio, daugelio amžių tik jau lietuviškos Motinos dienų kelionėje. Tik jau šventoje Marijos Žemėje...

O vis dėlto, kiek dieviškos tvirtybės parodei, kai budeliui, kursai vienintelio sūnaus išniekintą lavoną atpažinti atvilkęs, ramiai pažvelgusi į jo pajuokiančias akis – o, Dieve – išsigynei brangiausio savo kraujo vaisiaus!

O Sopulingoji mūsų aiškių žemės Madona! Kokia kita Motina tiek skausmų ir audringų išgyvenimų išvarginta, svetimųjų kryžiuojama, dar galėtų išlikti tokia stipri, jei ne lietuviškos Motina?!

O, Motina! Mūsų tautos viltis ir ateitis – Tavo mylinčiose rankose! Nes Tu buvai ir esi vienintelė lietuviškumo saugotoja – amžinoji mūsų tautos Vaidilutė!

Šiame numeryje:

Seimas – Prezidentui: "Manom kitaip..."	5 p.
Pasakojimas apie V. Alanto "Šventaragį"	6 p.
Lietuvos didikų palikuonys – Venesueloje	8 p.
Pokalbis su Marija Tūbelyte-Kuhlman	9 p.
Valdininkai: "Tie įstatymai – ne mums rašyti"	10 p.
Jaunučių krepšinio žaidynių tvarkaraštis	12 p.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS PREZIDENTAS - NATO VIRŠŪNIŲ PASITARIME.** Prezidentas Valdas Adamkus balandžio 21 d. vakare išvyko į Varšuvą. Iš čia Lietuvos vadovas kartu su Lenkijos Prezidentu *Aleksander Kwasniewski* vienu lėktuvu išskrido į Vašingtone rengiamą NATO viršūnių susitikimą, skirtą sąjungos 50-mečiui paminėti. Balandžio 22-24 dienomis jis dalyvavo šiame renginyje, susitiko su M. Albright, kitais atsakingais JAV pareigūnais bei kitų valstybių vadovais. Kartu su V. Adamkumi į Vašingtoną atvykęs Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas Tarptautinių santykių fonde skaitė paskaitą apie Lietuvos ir NATO santykius.

• **VILTYS IR PAŽADAI.** Baltijos šalys pasirengusios toliau siekti narystės NATO, didindamos karines išlaidas, modernizuodamos savo karines pajėgas pagal sąjungos standartus. Apie tai susitikime su Jungtinių Amerikos Valstijų valstybės sekretore *Madeleine Albright* pareiškė Lietuvos, Latvijos ir Estijos Prezidentai Valdas Adamkus, Guntis Ulmanis ir Lennart Meri. M. Albright vadovė nežadėjo greito Baltijos šalių priėmimo į Šiaurės Atlanto organizaciją.

• **BALSAVIMAS SEIME.** Už pasitikėjimo ministru pirmininku rezoliuciją balsavo 77 Seimo nariai, prieš buvo 46, 5 susilaikė, rasti 3 sugadinti biuleteniai. Balsavimas buvo slapas. Prieš G. Vagnorių remiančią rezoliuciją balsavo visos Vyriausybės veikloje nedalyvaujančios politinės jėgos.

• **NUOMONĖ.** Didelė dalis Lietuvos gyventojų pritartų Vyriausybės pareigū ir galių susiaurinimui, jeigu jas perimtų Prezidentas. Kovo 10-14 dienomis tyrimų centro "Vilmorus" apklausos duomenimis, už tai, kad dalį Vyriausybės pareigū perimtų Prezidentūra, pasisakė 35,7 proc. apklaustųjų.

• **"BE RUSIJOS – NEGALIMA".** Rusija neslepia savo susierzinimo, kad Lietuvos nusprendė kontrolinį "Mažeikių naftos" akcijų paketą parduoti amerikiečių korporacijai "Williams", tokiu būdu nepalikdama rusų koncernui "Lukoil" galimybių įsigyti dalį Lietuvos naftos ūkio. "Mus toks politinis sprendimas nuvylė, - sakė Rusijos ambasadorius Vilniuje Konstantinas Mozelis. - Tokie sprendimai mūsų netenkina. Rusijos niekuomet negalima pamiršti. Manau, kad be Rusijos dalyvavimo negalima dirbti konstruktyviai".

• **NAUJI GRASINIMAI.** Vyriausybei nutarus parduoti JAV kompanijai "Williams International" 66 proc. bendrovės "Mažeikių nafta" akcijų, Rusijos koncernas "LUKOIL" pagrasiu nutraukti naftos tiekimą Lietuvai. "Politinis bus ir Rusijos sprendimas, ir jo ilgai laukti nereikės", - sakė Ivan Poleičik.

• **SKOLOS IR BAUSMĖS.** Rusijos dujų koncernas įvykdė dar balandžio 9 dieną premjerui adresuotame laiške duotą pažadą - dėl didžiulių skolų perpus sumažinti dujų tiekimą Lietuvai. Dėl skolininkų į keblią padėtį patekusi akcinė bendrovė "Lietuvos dujos" iki gegužės žada "Gazpromui" grąžinti apie 15 milijonų dolerių skolą. Tačiau tiek lėšų bendrovė neturi ir tikisi valstybės paramos. Nesumokėjus skolos, dujų tiekimas Lietuvai gali būti nutrauktas.

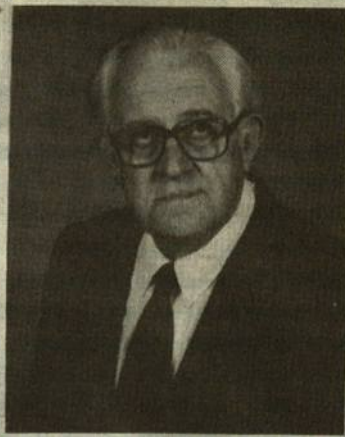
• **APDOVANOJIMAS.** Didelė grupė Lietuvos piliečių, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjusių žydus nuo nacių vykdyto genocido, apdovanota Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi. Tarp apdovanotųjų - rašytoja Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė (po mirties) ir tėvas Stanislovas. S.Kymantaitė-Čiurlionienė karo metais savo namuose Kaune slėpė kelias žydų šeimas. Algirdas Mykolas Dobrovolskis - tėvas Stanislovas karo metu ne vienam žydai išdavė fiktyvius gimimo liudijimus.

• **RIETENOS.** Lietuvos krikščionių demokratų partijos (LKDP) Plungės skyriaus valdyba iš partijos pašalino rajono merą, partijos valdybos narį Aleksandrą Luką už partijos programos nevykdymą savivaldybės darbe. Krikščionys demokratai nepatenkinti, kad partijos nariai nelaimėjo nė vieno savivaldybėje surengto konkurso vadovaujančioms pareigoms užimti. Valdybos sprendimas merui buvo netikėtas, nes jis iki to laiko neturėjo nei įspėjimo, nei kitų nuobaudų.

• **ŠVIETIMAS IR SPORTAS.** Keturias valandas aukščiausieji Lietuvos valdžiai atstovavo teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis, laikinai einantis ir premjero pareigas. Taip atsitiko todėl, kad balandžio 21 d. vakare Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui išvykus į NATO viršūnių susitikimą Vašingtone, kitą dieną Seimo pirmininkas V. Landsbergis išskrido skaityti pranešimo Taline vykstančioje Baltijos ir Šiaurės šalių parlamentų pirmininkų konferencijoje, o dviem dienoms nemokamų atostogų išėjęs premjeras G. Vagnorius išskrido į Miuncheną stebėti Eurolygos finalo.

• **VAIKAI.** Organizacija "Gelbėkit vaikus" teigia, kad pagal elgesį su vaikais Lietuva dar labai panaši į pamočių valstybę. Statistikos duomenimis, apie 20 tūkst. vaikų Lietuvoje nelanko mokyklos. Apklausų rezultatai rodo, kad pusė tėvų muša savo vaikus. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Prezidentas *Bill Clinton* balandžio 15 d. kalbėdamas Amerikos laikraščių redaktorių suvažiavime San Franciske pareiškė, kad jis planuoja pasiųsti į Jugoslavijos frontą apie 30,000 kareivių. Pentagonas numatė tam tikslui pašaukti atsargos karius. Suvažiavimo dalyviai apipylė prezidentą klausimais. Grupė klausytojų nusiskundė, kad gynybos departamentas labai menkai informuoja spaudą, o kartais iš jo gautos žinios gerokai skiriasi nuo kitų NATO valstybių teikiamos informacijos.

Balandžio 14 d. Europos Sąjungos valstybės susitarė dėl plano, kuris laikinai pavestų Kosovo krašto priežiūrą Europos šalių administravimui, jei Jugoslavijos vyriausybė sutiktų atitraukti savo karo pajėgas iš Kosovo ir leistų albanams sugrįžti į namus. Valstybės sekretorė *Madeleine Albright* Norvegijos sostinėje Osle tris valandas tarėsi su Rusijos užsienio reikalų ministru Igoriu Ivanovu. Jiedu nesvarstė vadinamojo Vokietijos plano, kuris būtų įtraukęs į Kosovo konflikto sprendimą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą. Ji nustatytų laiką, iki kurio Serbija sutiktų išvežti savo kariuomenę. Saugumo Taryba nustatytų datą, kada turėtų būti pradėtas ir užbaigtas albanų pabėgėlių sugrąžinimas.

Po Velykų prasidėjo albanų pabėgėlių išvažiavimo iš savo namų antroji banga. Niekas tikrai nežino, kiek jų pasitraukė į Makedoniją, Albaniją ir Juodkalniją. Korespondentai iš neseniai atvykusių girdi apie žiaurias al-

banų žudynes, plėšikavimus, moterų prievartavimą ir pastatų deginimą.

Nepadėjo ir tragiški įvykiai, kurie neišvengiami aviacijos kare. Vieną dieną NATO lėktuvas puolė geležinkelio tiltą, kuriuo tuo metu važiavo keleivinis traukinys. Kitą dieną lėktuvas apšaudė kelyje pasirodžiusią vilkstinę. Lakūnas pamanė, kad tai serbų kariuomenė, tačiau ten buvo albanų pabėgėliai. Šios klaidingos atakos metu žuvo 64 žmonės. Serbijos propaganda paskelbė, kad JAV lėktuvai tyčia užpuolė albanus, nes tie pabėgėliai grįžo į savo namus. Vilksinėje buvo apie 1,000 nekaltų civilių asmenų. Serbijos propaganda tvirtina, kad nuo aviacijos antpuolių žuvo per 300 civilių, o apie 3,000 sunkiai sužeisti.

Apytikriai skaičiuojant, albanų pabėgėlių jau yra daugiau kaip pusė milijono. Svečiausieji juos priima kaimyninės Albanijos žmonės, Albanijos prezidentas *Rexhep Mejdani* pareiškė, kad turtingieji kraštai turėtų parengti pagalbos planą, panašų į Maršalo planą, vykdytą po II Pasaulinio karo. Pabėgėliai bėga į šalis, kurios pačios vos išsiverčia. Britanijos ir Vokietijos atstovai paskelbė, kad Kosove sudeginta per 200 kaimų. Niekas nežino, kur dingę apie 100,000 albanų vyrų. Spėjama, kad jie arba buvo išžudyti serbų arba pasitraukė į kalnus ir įsijungė į partizanų eiles.

Serbijos spauda ryšium su šiuo konfliktu prisimena, kaip 1941 m. balandžio 5 d. ją užpuolė hitlerinė Vokietija. Tuometinės Jugoslavijos kariuomenė pasidavė užpuoliams po 11 dienų. JAV archyvuose rasta armijos studija apie Jugoslavijoje išplėtotą partizaninį karą prieš vokiečių okupantus. Balkanų kalnai ir miškai buvo labai tinkami partizaniniam karui, o tankams ir sunkiesiems karo pabūklams nepadėjo kelių

trukumas. Vokiečiai bandė savo kareivius ginti grasinimais ir baudžiamaisiais kaimų deginimais, bet iš to nebuvo daug naudos. Per pirmuosius metus, vokiečių žiniomis, žuvo 45 tūkstančiai jugoslavų, o dar 10,000 buvo išgabenta į priverčiamo darbo stovyklas. Tačiau partizanų veikla – kelių sprogdinimas, pasalos, telefono ryšių naikinimas nesustojo, kol Vokietija karą pralaimėjo ir turėjo pasitraukti.

Rusijos vyriausybė kreipėsi į Tarptautinį Hagos teismą, reikalaudama ištirti NATO vykdomų karinių bombardavimų teisėtumą. Rusija teigia, kad Jungtinės Tautos tokių puolimų nesvarstė, nors jos uždavinys – išlaikyti pasaulyje taiką.

Rusija pasiuntė į Jugoslaviją sunkvežimių karavaną su žmonėms skirta šalpa. Rusų sunkvežimiai dvi dienas buvo sulaikyti Vengrijoje prie sienos su Ukraina. Paaiškėjo, kad toje siuntoje buvo penki šarvuoti automobiliai. Vengrų pasieniečiai jų nepraleido ir nurodė grąžinti į Rusiją. Buvo praleisti keturi benzo-vežiai. Koloną palydėjo du Vengrijos pareigūnai.

Kosovo konfliktas žymiai atšaldė Rusijos-Amerikos bičiulystę. Prasidėjus lėktuvų antpuoliams, Viešosios nuomonės tyrimų centras Maskvoje apklausė 1,800 rusų, ką jie galvoja apie amerikiečius. "Blogai" arba "labai blogai" atsakė 49 procentai. Kovo mėnesį tokių buvo tik 23%.

Rusija Dumos frakcijų vadovai nutarė atidėti prezidento Boriso Jelciną pašalinimo bylą. Komunistų partija sugalvojo pašalinti prezidentą, nors aukštieji parlamento rūmai, kuriuos sudaro gubernijų ir kraštų vadovai, jau pasisakė prieš tos bylos kėlimą. Jų nuomone, B. Jelcinas reikalingas pastovumui šalyje išlaikyti.

Keliais sakiniiais

• Kinijos premjeras *Zhu Rongji* (Čžu Žunczi) užbaigė savo devynių dienų viešnagę Amerikoje. Juokaudamas savo kalbose jis palietė ir kaltinimus Kinijai, kad ji JAV atominėse laboratorijose turinti savo šnipų ir savo lėšomis palaikiusi prezidento *B. Clinton* išrinkimą. Tačiau tokie kaltinimai tėra maži debesėliai saulėtame abiejų valstybių bendradarbiavime, pasakė premjeras.

• Ponia E. Dole, iškėlus savo kandidatūrą į JAV prezidentės vietą, lankėsi albanų pabėgėlių stovykloje Makedonijoje. Ji pasakė, kad Kosovo konflikte turi laimėti demokratinės pasaulio jėgos.

• Rusijos Dūmoje daug kalbėtojų ragino prezidentą B. Jelciną priimti Jugoslaviją į slavų sąjungą, kurią šiuo metu bando sudaryti Rusija ir Gudija (Baltarusija).

• Jungtinių Tautų Pabė-

gėlių administracijos žiniomis nuo kovo 24 dienos iš Kosovo pabėgo: 313,300 – į Albaniją, 116,000 – į Makedoniją, 67,200 – į Juodkalniją, 27,700 – į Bosniją, 10,291 – į Turkiją, 6,000 – į Kroatiją.

• Juodkalnijos prezidentas Milo Djukanovič nusiskundė, kad Serbijos kareiviai jo šalyje šaudo į NATO

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
 TEL. (216) 531-8150
 FAX. 216 531-8428
 e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nepausdinami.

Redakcijos skiltis

Partinių pretenzijų žlugimas

Šiame savaitraščio numeryje skaitytojų dėmesiui pateikėme dviejų atsakingiausių Lietuvos pareigūnų - Respublikos Prezidento ir Seimo Pirmininko kalbas apie susidariusią padėtį. Taip pat rasite ir pirmuosius atgarsius, pasirodžiusius tiek prieš lemiamą balsavimą Seime, tiek po jo. O atgarsių bus dar gana daug. Lietuvos vidaus reikalai yra tokie skaudūs, kad jų jau nebeįmanoma maskuoti šamaniškais užkalbėjimais apie vis gerėjančius rodiklius. Gamybos nuosmukio įveikti nepavyksta, prekybinių mainų su užsieniu balansas klostosi ne Lietuvos naudai, nedarbas vis didėja. Net tokios ūkio šakos, kaip energetika ir transportas, kurios tradiciškai gauna didžiausius pelnus, Lietuvoje dirba labai nuostolingai. Tokiu atveju net neįmanoma tikėtis, kad pavyks surinkti mokesčius, įvykdyti biudžetą, įveikti nusikalstamumą.

Kai vardiname šias Lietuvos bėdas, jokių būdu nereikia, kad kaltiname tik dabar esančius valdžios. Yra objektyvios kliūtys, kurias pastebėti ir įveikti reikia laiko, patirties, lėšų, o ypač - sutelktų pastangų. Kiekvienas Lietuvos ūkio žingsnis žengiamas sunkioje konkurencinėje kovoje. Niekas išsivadavęs, į laisvų tautų bendriją sugrįžusios Lietuvos pramonininkų ar prekybininkų išskėstomis rankomis nesutinka ir jokių nuolaidų dėl buvusios okupacijos padarinių suteikti nesirošia. Priešingai, tenka įnirtingai įrodinėti, kad tavo prekės - ne sovietinės, t.y. ne pačios prastiausios kokybės. Verslo pasaulyje esi nežinomas. Rinka seniai pasidalinta ir perpildyta, todėl naujokas gali sudominti vartotojus tik kažkuo ypatingu, dar neregėtu. Nereikia net tikėtis, kad tavo prekes griebis tik todėl, kad jos - pigesnės. Mažų kainų poveikis gali būti priešingas: vartotojai jas sutiks įtariai arba abejingai.

Labai skaudūs Lietuvai - Rusijos krizės padariniai. Kad komunistinės imperijos griuvėsių laukia ilgalaikis nuosmukis, buvo galima numatyti jau seniai. Tai buvo neišvengiama. Tačiau ką turėjo daryti Lietuva, nepajėgianti greitai įsilaužti į vakarų rinką? Ji griebėsi ūkinių ryšių su Rusija, kaip bent šios tokios galimybės užsidirbti.

Ir dabar Rusija net siūlo Lietuvos žemdirbiams ūkininkauti jos tebevaldomame Karaliaučiaus krašte. Girdi, žemė dirvonuoja, kuro galima nusipirkti pigiau, negu Lietuvoje, o vietiniai gyventojai ūkininkauti nemoka ir nenori. Tačiau kur garantija, kad tam atėjusiam ūkininkui pavyks pačiam nuimti išaugintą derlių, kad jo laukų ir daržų nenusiaubs išalkę tinginiai, kad iš pavydo nebus sudeginti ar kitaip sunaikinti jo pastatai arba įrenginiai, kad sovietinės ideologijos augintiniai neapšaus jo buože - "darbo liaudies priešu"? Juk net Lietuvoje dažnas buvęs kolchozniekas iki šiol dar pasako: "Buožės laukuose savo sprando nelenksiu!"

Tokiose sąlygose esančiai Lietuvai būtinai reikia ypatingo susiklausymo, valdžios pasirengimo tarnauti savo kraštui, kategoriško pažadų vykdymo. Jokių būdu negalima taikstyti su valdininkų savanaudiškumu ir pasipūtimu, su noru būti niekieno nekontroliuojamais, su tariama teise į savo "vienintelę teisimą" nuomonę. Labiausiai nepakenčiamas iki šiol išlikęs ir net subujojęs žmonių skirstymas į "savus partiečius" ir "svetimus".

Būtent tokie reiškiniai ir sąlygojo dabartinį konfliktą tarp Prezidento ir valdančiosios daugumos. Premjeras už jos jautėsi nepaliečiamu. Iškilus labai rimtiems Vyriausybės veiklos trūkumams, naviškai atrodo bandymas viską pavaizduoti kaip asmeninius nesutarimus ar elgesio ydas.

Juozas Žygas

Žinoma, Vyriausybei ir biurokratų nomenklatūrai negalėjo patikti, kad šis pranešimas išryškino silpnąsias vietas. Todėl netrukus iš jų pusės pasigirdo kritiški pasakymai, paaštrėjo trintis. Apie ją gana ryškiai paliudijo Seimo pirmininko ir Vyriausybės vadovo pasisakymai.

Dabar nors trumpai susipažinkime su tuo, ką Prezidentas pasakė. "Lankydamasis ministerijose, susitikęs su savivaldybių merais, aiškinausi, ar pajėgia dabartinės valdžios institucijos efektyviai tarnauti visuomenei. Mano patirtis, be kai kurių išimčių, nebuvo itin maloni. Toli pažengėme, formuodami valdininkų valdžios valstybę. Bet mažai nuveikėme, kurdami šiuolaikišką, kvalifikuotą, piliečių ir tautos interesams jautrią valstybės tarnybą". Kaip gali dabartiniam biurokratams patikti Prezidento žodžiai, kurie yra visai priešingi jų "valdininko" sampratai? Berods Faustas Kirša, turbūt numatydamas dabartinius valdžios biurokratus, rašė: "Su liaudimi - cum laude, / o liaudžiai, trauk ją velnias / Svarbu, kad jos vadų / Paryžių pirkto kelnės".

Prezidentas teigia: "Tarp valdžios ir piliečių išlieka no-

KAM NEPATIKO PREZIDENTO METINIS PRANEŠIMAS?

menklatūrai būdingas atotrūkis. Jį nuolat primena ir tūkstančiai man adresuotų laiškų. Juose matau neviltį žmonių, atsimušusių į storą naujojo, lietuviškojo, biurokratizmo sieną".

Biurokratizmas ir yra dabartinė Lietuvos nelaimė, kuri lyg skėriai viską nuėda. Norint tokią armiją biurokratų išlaikyti, reikėtų imperinio biudžeto. O dabar ta našta tenka tam "varganam biudžetui". Kadangi tas vargas biudžetas turi dugną, jo skylės dabar lipdo Privatizavimo fondo pinigais. Bet kas bus, kuomet jau viskas bus privatizuota? Dabartiniai visai nepagalvoja, kad ir po jų bus biurokratai, kurie "privatizavimo fondų" jau daugiau nebeturės!

Tačiau jeigu Prezidentas pusėtinai pakedeno biurokratų veiklą, tai mažai ką tepasakė apie Seimą. O Seimas ir yra viso blogio pradžia. Visų pirma, jis yra labai išpūstas, bereikalingai didelis. Kam reikia 141 atstovo, jeigu dažniausiai sesijose dalyvaujančiųjų skaičius sukasi apie 75-80. Taip pat niekas nesugebėtų logiškai paaiškinti, kodėl Seimui reikia net 200 automobilių, kurių kiekvieno išlaikymas atseina po 15 tūkstančių litų.

Buvo bandoma aiškinti, kad Seimo atstovai turi palaikyti ryšius su savo rinkėjais. Tačiau toks paaiškinimas supliuško. Per paskutiniuosius

Seimo rinkimus paaiškėjo, kad didelė dalis Seimo atstovų bijo pasirodyti savo rinkėjams. Juk beveik kiekvienas gali matyti ir suprasti, kad jie nevykusiai dirba. Kol besiginčydami įstatymą priima, tai jis pasirodo taip suraitytas, kad į pasiūlytąjį - beveik visai nepanašus. Už poros savaitių prasideda jo "remontas". Kuomet tokiais įstatymais pradeda vadovautis biurokratai, tai ir kipšas nagus nusilaužtų.

Apie jokią nors ekonomikos gerėjimą negalima net sapnuoti. Nurodysiu tik vieną atvejį, o tokių yra dešimtys. Pasaulyje žinoma automobilių padangų gamybos kompanija "Continental" Klaipėdoje norėjo statyti fabriką, investuodama 500 milijonų vokiškų markių. Išstius metus duris pavarstę, šios kompanijos atstovai pareiškė, kad nusibodo per virtuvę šokinėti. Savo dėmesį jie nukreipė į Vengriją ir buvo priimti išskėstomis rankomis. Fabrikas jau pastatytas ir jame dirba 1500 darbininkų.

Kuomet Prezidentas tik švelnias pastabas pažėrė, tai paliestieji pasijuto ižeisti. Tik neaišku, kodėl aukštieji valdžios pareigūnai, kurie apie pastovų gerėjimą kalba, galėjo išsižeisti. O kad jie pyksta, parodė viena Prezidento išvyka. Pagal nustatytą tvarką išvykstantį Prezidentą palydėdavo Premjeras. O šiuo atveju jo niekas neišlydėjo.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

žudynės, virtusios tikru pilietiniu karu.

• Etiopijos - Eritrėjos karas nesibaigia. Per 10 mėnesių jau žuvo tūkstančiai kareivių. Eritrėja paskelbė, kad balandžio 15 d. Etiopijos lėktuvai daužė du miestus. Viena bomba pataikė į mokyklą, žuvo daug vaikų.

• Michigan teismas nutėisė 70-metį gydytoją Jack Keworkian kalėti 10-25 metus. Prisiekiusiųjų jūry pripažino jį kaltu, padėjus nusižudyti nepagydoma liga sirgusiam 52 metų vyriškiui. Jo našlė teisme gynė gydytoją, nes jis įvykdęs jos vyro prašymą. Vyras negalėjęs bepakelti skausmų.

• Pakistano teismas pripažino buvusią premjerę Benazir Bhutto kalta dėl korupcijos ir už akių nuteisė ją kalėti penkerius metus. Kaltu pripažintas ir jos vyras Azif Ali Aardari. Nuteistieji gyvena

Londone. Buvusi premjerė paneigė kaltinimus, kurie esą politinių jos priešų bandymas "suvesti sąskaitas". Ji sakėsi, kad grįš į Pakistaną ir kreipsis į Aukščiausiąjį Teismą.

• Pakistanas pareiškė protestą dėl Indijoje tęsiamų atominio ginklo bandymų. Balandžio 11 d. Indija išbandė savo gamybos raketą, galinčią nešti paprastus ir branduolinius užtaisus 1,200 mylių nuotoliu. Pakistanas irgi turis tokių raketų.

• Reuters agentūra pranešė, kad vasario mėnesį mažmeninė prekyba Lietuvoje sumažėjo, nes vartotojai susiveržė diržus dėl Rusijos krizės poveikio. Tačiau, ekspertų manymu, jau matyti prekybos atgijimo požymių. Lietuva 1998 m. pradėjo stambiu ekonomikos prieaugiu, tačiau paskutinį metų ketvirtį jis tesudarė 0,3%, nes žlugo eksportas į Rusiją. Nedarbas pasiekė didžiausią lygį - 8,5%.

Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus kreipimasis į visuomenę

Kreipiuosi į Jus, Lietuvos pilietės ir piliečiai, norėdamas išsakyti savo požiūrį į šiuo metu krašte susidariusią politinę padėtį. Šią savaitę išvykstu į NATO šalių viršūnių susitikimą Vašingtone, kuriame bus svarstomi pasauliui ir Lietuvai svarbūs klausimai. Prieš išvykdamas jaučiu pareigą atsakyti į Lietuvos žmones jaudinančių vidaus gyvenimo klausimą.

Ilgai tylėjau. Tačiau šiandien ir Jūs, ir aš matome, kad valstybės vadovo ir vyriausybės vadovo nesutarimai jau trukdo spręsti mūsų valstybei ir visuomenei opias problemas. Noriu aiškiai pasakyti, kad šių nesutarimų priežastis - ne mano ambicijos ar didesnių, nei numato Konstitucija, Prezidento galių siekimas. Aš neneigiu Seimo patvirtintos Vyriausybės programos, tačiau šiuo metu iš esmės išsiskyrė mano ir Ministro Pirmininko požiūriai į Lietuvą, į jos raidos kelią. Aš matau laisvą Lietuvą visų pirma kaip demokratinę valstybę, kaip laisvų piliečių bendruomenę. Visada buvau įsitikinęs, kad atkurtoji Lietuvos valstybė turi remtis piliečių ir valdžios tarpusavio pasitikėjimu bei sutarimu. Tokias savo nuostatas esu plačiau išdėstęs metiniame pranešime, kuriame pasiūliau ir opiausių šalies problemų sprendimo būdus. Tačiau jau spėjau išgirsti Vyriausybės kaltinimą, esą mano išsakytos idėjos gali sukelti šalyje sumaištį.

Aš daugelį metų gyvenau demokratinėje šalyje. Ten dirbdamas, sprendžiau sudėtingas valstybines problemas, konstruktyviai bendradarbiaudamas su įvairiomis valstybinėmis ir privačiomis institucijomis, su įvairių įsitikinimų žmonėmis. Maniau ir lig šiolei manau, kad ši mano patirtis gali būti vertinga ir Lietuvai. Nuo pirmųjų savo kadencijos dienų siekiau bendro darbo su Seimu ir Vyriausybe. Atnaujintam ministrų kabinetui suteikiau pasitikėjimo kreditą. Nuoširdžiai ir konstruktyviai dirbau ir galiu toliau dirbti su dauguma valstybės pareigūnų, dauguma mano paskirtų ministrų.

Vis dėlto ėmiau jausti ir kai kurių politikų pastangas ne bendrai dirbti, bet manipuluoti manimi. Su nerimu stebiu ir Ministro Pirmininko darbo būdą, kai nebenorima girdėti kitų išsakomų argumentų, o politiškai ir ūkiškai abejotinių sprendimų nebeįstengiama paaiškinti. Mano skirti ministrai praktiškai tapo pavaldūs Vyriausybės kancleriui. Valstybės tarnau-

tojai pradeda vengti asmeninės atsakomybės. Man tai nėra priimtina. Man nepriimtina, kad daugelį valstybės problemų Vyriausybė vis dažniau mėgina spręsti tik griežto administravimo būdais - "žiauriomis akcijomis". Man nepriimtinas Premjero noras kurti ne laisvų piliečių, bet paklusnių pavaldinių visuomenę.

Į šias neigiamas tendencijas esu ne kartą atkreipęs Vyriausybės ir asmeniškai paties Premjero dėmesį. Turėjau vilties jas įveikti, eidamas dialogo keliu. Tačiau šių metų pradžioje padėtis iš esmės pasikeitė. Man paprašius išsiaiškinti viešumon iškilusius galimos korupcijos ir itin nuostolingos valstybės ūkininkavimo atvejus, Ministras Pirmininkas, užuot atsakęs į iškeltus klausimus, pagrasino atsistatydinti, o vėliau pradėjo atvirą kovą su Prezidento institucija. Šioje kovoje nevengiama valstybės vadovo įžeidinėjimų, pačios valstybės ir jos piliečių žeminimo. Praėjusią savaitę praktiškai uždraudęs valstybės pareigūnams bendrauti su Respublikos Prezidentu ir piliečiais, šį draudimą paskelbęs iš Seimo tribūnos, Premjeras peržengė demokratinės vyriausybės vadovui leistiną ribą.

Tokie veiksmai grąžina Lietuvą į sovietinės nomenklatūros laikus. Jie tampa pavojingi tolesnei šalies demokratijos ir pilietinės visuomenės raidai. Ne mažesnę grėsmę jai kelia ir pastarųjų dienų Premjero mėginimai savaip aiškinti Konstituciją, Vyriausybės nutarimais apibrėžti Valstybės vadovo kompetenciją, jo teisę gauti reikalingą informaciją. Noriu aiškiai pasakyti, kad be išlygų atmetu šiuos Prezidento institucijai bandomus primesius apribojimus. Manau, kad taip elgdamasis, Ministras Pirmininkas iškelia savo valią virš pagrindinio Lietuvos Respublikos įstatymo. Keista, kad šiuos Premjero veiksmus lig šiolei abejingai stebi Seimo dauguma.

Lietuvos pilietės ir piliečiai, gerbiamosios ir gerbiameji,

Tapau Jūsų Prezidentu, norėdamas tarnauti Lietuvai ir visų jos žmonių gerovei. Manau, kad tokiai tarnystei Prezidentą įpareigoja ir šalies Konstitucija. Juk Prezidentas yra tiesiogiai visų piliečių renkamas valstybės pareigūnas. Beje, juo tapau ne kaip partijos atstovas, bet kaip žmogus, kuriuo Jūs patikėjote. Gerai suprantu, kad Jūsų, Lietuvos piliečių, pasitikėjimą galėsiu pateisinti, tik bū-

damas veiklus, bet ne simbolinis Prezidentas. Buvau ir esu tikras, kad pagrindinės valstybės problemos, Lietuvos žmonių rūpesčiai vienaip ar kitaip priklauso valstybės vadovo kompetencijai. Kad ir būtų kalbama, jog tokie ar kokie klausimai nepriklauso Prezidento atsakomybei, aš turiu teisę ir pareigą rūpintis, kad pareigūnai, kurių kompetencijai tie klausimai priskirti, juos sąžiningai ir profesionaliai spręstų.

Tikėjau, kad dabartinio Premjero vadovaujama Vyriausybė yra pajėgi spręsti nelengvas šalies problemas, kad ji gali vesti Lietuvą į pažangesnę ateitį. Tačiau šiandien matau, kad Ministras Pirmininkas nebesugeba dirbti konstruktyviai, kad nesugeba vadovauti Vyriausybės programos įgyvendinimui. Esu įsitikinęs, jog toliau didėjanti politinė įtampa yra žalinga valstybei. Dėl jos nukenčia Lietuvos žmonių interesai. Tokia padėtis ilgiau tęstis negali. Tad esu pranešęs Seimo Pirmininkui, Konservatorių partijos lyderiui, kad Premjeru daugiau negaliu pasitikėti.

Mano nuomonė nepasikeitė. Todėl šį vakarą Jums atsakingai pareiškiu: Ministro Pirmininko vadovavimas Vyriausybei man, kaip Respublikos Prezidentui yra nepriimtinas, aš jo veikla nebepasitikiu.

Pareikšdamas šį politinį nepasitikėjimą Premjeru, šiandien dar nesinaudoju Konstitucijos numatytais teisinėmis procedūromis, nes tikiuosi, kad Ministras Pirmininkas ir Seimas gali šią problemą išspręsti patys. Taip pat noriu aiškiai pasakyti: manau, kad Seimo daugumą sudaranti konservatorių ir krikščionių demokratų koalicija nevengs politinės atsakomybės spręsti naujo Ministro Pirmininko ir Vyriausybės klausimą.

Šiandien esu pasiryžęs dirbti kartu bei dalintis bendra atsakomybe ir su dabartine Seimo dauguma bei nemaža dalimi esamų ministrų. Taigi nepritariu tiems, kurie norėtų pirmalaikių Seimo rinkimų.

Gerbiameji Lietuvos žmonės,

Šis mano apsisprendimas tikrai nebuvo lengvas. Jį ilgai ir atsakingai svarsčiau. Tokį žingsnį žengiau tik įsitikinęs, kad jis nebeįsivengiamas. Tik suvokęs, kad šis žingsnis - būtinas užtikrinant demokratinę mūsų valstybės raidą, ūkinę ir socialinę krašto žmonių gerovę. Ačiū Jums už dėmesį, supratimą ir paramą.

1999 m. balandžio 19 d.

PASAULIS IR LIETUVA

* **TIKROVĖ.** Realybė dažniausiai neatitinka to, kas suplanuota. Tuo dar kartą įsitikins NATO valstybių vadovai aukščiausio lygio susitikime Vašingtone. Karas Kosove ne tik aptemdė NATO 50-mečio paminėjimo iškilmes, bet kartu iškėlė dideles abejones dėl sąjungos strateginės idėjos bei dėl būsimų jos santykių su Rusija. Trečio pasaulinio karo grėsmė pakibo kaip tik tuomet, kad NATO manė, jog "šaltasis karas" jau praityje. (DPA)

* **PLANAI.** Vokietijos kancleris *Gerhard Schroeder*, kalbėdamas Bundestage, pareiškė: NATO turi perorientuoti savo saugumo politiką taip, kad ji neleistų kilti krizėms Europos žemyne iš viso. Ragindamas NATO neužsidaryti, kancleris pakvietė "gilinti santykius su Ukraina". (Interfax/AFP)

* **PAŽADAI.** Rusijos naujienų agentūra "Itar-Tass" balandžio 22 d. išplatino pranešimą, kad S. Milošević, susitikęs su Rusijos tarpininku Viktoru Černomyrdinu, sutiko į Kosovą priimti tarptautines pajėgas, kurias globotų Jungtinės Tautos. (REUTERS, DPA)

* **RUSIJA NEDALYVAUS.** Rusijos Užsienio reikalų ministerijos išplatintame pareiškime pažymima, kad Rusijos prezidentas Boris Jelcin nusprendė, jog Rusijos atstovai nedalyvaus Rusijos ir NATO bendros nuolatinės tarybos ir Euroatlanto partnerystės tarybos posėdžiuose. (ITAR-TASS)

* **RUSIJA TOBULINA GINKLUS.** Rusijos kariniame Baltijos laivyne surengtose taktinėse pratybose tariamo priešo sparnuotųjų raketų, paleistų nuo kranto, ataka buvo atremta: jau pirma salvė paleista iš mažų, raketomis ginkluotų laivų ją sunaikino. (ITAR-TASS)

* **BANDYMAI SU ŽMONĖMIS.** "Green peace" Maskvos skyrius paskelbė duomenis, rodančius, kad Sovietų Sąjungoje mažiausiai iki 1982 m. cheminio ginklo bandymams buvo naudojami sovietiniai kariškiai ir kad tai buvo įprastinis reiškinys. (INETRAX)

* **GRASINIMAI.** Rusijos kuro ir energetikos ministerija paneigė pranešimą, kad svarstoma galimybė nutraukti naftos tiekimą Lietuvai. Remiantis Rusijos naftos koncerno "LUKoil" šaltiniais buvo teigiama, kad minėta Rusijos ministerija ketina šį mėnesį priimti sprendimą nutraukti naftos tiekimą Lietuvai. Tai būtų atsakymas į Lietuvos sprendimą kontrolinę naftos koncerno "Mažeikių nafta" akcijų paketą parduoti JAV bendrovei "Williams International". Rusijos kuro ir energetikos ministro Sergejaus Generalovo atstovas pareiškė, jog ministerija tik tvirtina naftos eksporto apimtį, o naftos eksportu užsiimančios bendrovės pačios pasirenka, kuriomis kryptimis nukreipti naftos srautus. (REUTERS)

* **PABLOGĖJIMAS.** Tarptautinė reitingų agentūra "Standard & Poor's" įspėjo, kad finansinė padėtis blogėja aštuoniose pasaulio valstybėse: Brazilijoje, Kolumbijoje, Latvijoje, Airijoje, Norvegijoje, Omane, Turkijoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose. (BNS/AFP)

* **ATGAL - Į KOMUNIZMĄ.** Pamaskvyje įvyko judėjimo "Darbo Rusija" 8-asis neeilinis suvažiavimas. Judėjimo vadovas Viktor Anpilov, pradėdamas suvažiavimą, pareiškė, kad pagrindinis šūkis rinkimų kampanijoje į Dūmą - Rusijos prezidento posto panaikinimas. Judėjimas reikalauja atkurti sovietų valdžią bei pačią Sovietų Sąjungą. (INTERFAX)

* **DŪMA PRITARIA.** Rusijos Valstybės Dūma priėmė nutarimą "Dėl Jugoslavijos Sąjunginės respublikos stojimo į Rusijos ir Baltarusijos Sąjungą", kuriame pritarė Jugoslavijos parlamento sprendimui dėl Jugoslavijos prisijungimo prie dvišalės sąjungos. Dūma rekomendavo prezidentui Borisui Jelcinui bei Vyriausybei kuo skubiau apsvaistyti tarptautinius politinius, ekonominius, teisinius ir kt. klausimus, susijusius su Jugoslavijos parlamente pareikštu ketinimu. Valstybės Dūma taipogi rekomendavo Rusijos Federalinio susirinkimo deputatams Rusijos ir Baltarusijos bendrame parlamentų susirinkime apsvaistyti Jugoslavijos prašymą. (INTERFAX)

* **NAUDA.** Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniev pavadino Rusijos sąjungą su Jugoslavija labai naudinga, nes Rusija nebepriklausys nuo Bosforo ir Dardanelų sąsiaurių kontroliuojančios Turkijos, įgydama tiesioginį priėjimą prie Adrijos jūros. (ITAR-TASS)

* **RUSIJOS PILIEČIAI - KITOSE VALSTYBĖSE.** Rusijos Dūma, nepaisydama prezidento veto, priėmė įstatymą dėl valstybės politikos tėvynainių užsienyje atžvilgiu. Prezidento atstovas Valstybės Dūmoje Aleksandr Kotenkov pažymėjo, jog šis dokumentas grubiai pažeidžia veikiantį pilietybės įstatymą, nes priimtame įstatyme įrašyta nuostata, kad buvusios SSRS teritorijoje gimusieji, tačiau šiuo metu gyvenantys vienoje iš "artimojo užsienio" respublikų, kurie nepažino priimti tos respublikos pilietybės, automatiškai tampa Rusijos piliečiais. (INTERFAX, ITAR-TASS)

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio kalba

Gerbiamas posėdžio Pirmininke,

Gerbiami Kolegos!

Seimas šiandien sprendžia savo konstitucinės pareigos ir savo kompetencijos uždavinį. Primenu, kad šioje salėje prieš dvejus su puse metų mes patvirtinome koalicionės konservatorių ir krikščionių demokratų Vyriausybės programą. Kartu mes patvirtinom ir Vyriausybę, kurios kiekvienas narys štai čia prisiekė Lietuvos Seimui, ir suteikėm tai Vyriausybei mandatą vykdyti būtent šią programą.

Atėjo diena, kai mums pasiūlyta atimti iš Vyriausybės pasitikėjimo mandatą. Siūlo Respublikos Prezidentas, pasakęs per televiziją savo nuomonę apie Ministrą Pirmininką kaip nesugebantį vykdyti Seimo patvirtintos programos. Tačiau ekspertas šiuo klausimu – dėl Seimo patvirtintos programos vykdymo – gali ir turi būti tik

pats Seimas. Taigi arba mes manome, kaip ir Prezidentas, kad Ministras Pirmininkas "nesugeba vadovauti Vyriausybės programos įgyvendinimui", arba manom kitaip – kad sugeba ir todėl tegu dirba. Rezoliucija atsako į Prezidento abejonę ne autoritetui paklusniu antriniu, bet savarankišku vertinimu – Ministras Pirmininkas gali dirbti ir tegu dirba. Toks bus vertinimas ir pasitikėjimas, jeigu šią rezoliuciją priimsim.

Dar visai neseniai pats Prezidentas yra man sakęs, kad nors jam nelengva su Gediminu Vagnoriumi, tačiau tai kompetentingiausias premjero pareigoms žmogus. Tokį Prezidento požiūrį aš vertinau ir vertinau kaip tikrai valstybinį: tegul dirba, kas išmano darbą, o charakterių problemas kelti į pirmą vietą ir nebūtina, ir nepragmatiška. Tik vienas Presiden-

to patarėjas viešai gąsdino: kitą savaitę įvertinsim premjero elgesį. Atkreipkite dėmesį: ne kompetenciją, o elgesį.

Vyriausybės programa vykdoma, tik nėra dar įvykdyta. Reikia tęsti ir baigti žemės grąžinimą ir valstybės administravimo reformą, pamatyti veikiančius administracinius teismus, kurie nevilkindami spęs žmonių skundus dėl valdininkų savivalės ir padės grąžinti pasitikėjimą valstybe, reikia toliau išmokėti žmonėms kompensuojamus indėlius ir negąsdinti jų, kad vėl grįžta netikrumas; reikia, galų gale, branginti Lietuvos kaip stabilios, ramios, konsoliduotos valstybės paviekslą pasaulio akyse, - o tai pastaruoju metu ne kokių nors išorės priešių ardoma, bet mūsų pačių nebranginama vertybė.

Po trijų dienų Vašingtone renkasi Šiaurės Atlanto al-

janso šalių ir kandidačių šalių prezidentai. Buvom pasiekę, kad Lietuvos vardas ten skambėtų neblogai, kad Lietuvos ryžtas ir siekis gyventi saugiai būtų matomi. Bet nereikėtų mums rodyti Lietuvos kaip šalies, kurioje viršūnių susitikimo išvakarėse griauinama Vyriausybė, nes tai, atseit, būtina žmonių gerovei. Patvirtinęs pasitikėjimą Vyriausybe, Lietuvos Seimas pataisys paveikslą, padarys gerą darbą, todėl kviečiu tą darbą ir padaryti.

Galų gale mūsų diplomacija pasiekė, dalyvaujant Prezidentui, kad būtų sutarta dėl Ministro Pirmininko vizito birželio mėnesį į Maskvą, kurio metu bus pasirašytos svarbios sutartys. To ilgai siekėme, ir tai bus vertinama visur.

Nemanau, kad Seimas labai nusikalto ar ką nors įžeidė, manydamas, jog vienas

mūsų skiriamas pareigūnas, Kęstutis Lapinskas, labiau tinka į Aukščiausiojo Teismo teisėjus, negu į Valstybės Kontrolierius. Seimo nariai gali būti kalbinami, įtikinėjami, bet ne telefonais spaudžiami, kaip jiems balsuoti. Lygiai taip pat nemanau, kad jeigu Seimo nuomonė išsiskirs su Prezidento nuomone dėl Ministro Pirmininko sugebėjimų vykdyti patvirtintą programą, tai dėl tokio turinio rezoliucijos kas nors turėtų užsigauti. Vieni mano vienaip, kiti nebijo manyti kitaip – tai yra demokratija. Gal tiesiog Seimas nemano, kad Vyriausybę, programą ir kursą jau dabar, kadencijos vidury, reiktų keisti pagal kitos institucijos projektą, opozicijai plojant. Seimas turi savo paties aukštąjį mandatą, aiškius konstitucinius įgaliojimus ir atsakomybę.

Palinkėkime vieni kitiems ramybės.
1999 m. balandžio 21 d.

REIKIA SUSIPRASTI

Tikėjausi, kad toks prezidento pareiškimas bus padarytas prieš porą mėnesių. Dar po rinkimų jis buvo užsiminęs, kad nebus simbolinis ar "kišeninis" valstybės vadovas. Reikėjo tikėtis, kad jis valdys valstybę Lietuvos gyventojų vardu.

Kokia šio konflikto esmė? Valdas Adamkus - amerikietiškos demokratijos atstovas. Jis nori ne tik laisvos valstybės, bet ir laisvo žmogaus. Kad ir kaip mes mylėtume savąjį elitą ir premjerą G. Vagnorių, turime pripažinti, kad visi išėjo socializmo mokyklą ir žino pagrindinę jos tiesą - "galima tik tai, kas leidžiama". Pažiūrėkim, aplink vien teroras, teroras, teroras... Jis taikomas ir valstybiniu lygiu. Ir šiuo atveju Lietuvoje susidūrė socialistinė pseudodemokratija, atstovaujama mūsų Vyriausybės, ir vakarietiškas demokratijos supratimas, atsineštas Prezidento. Ir vieną kartą valstybės vadovas turėjo pasakyti: gana, eikime į demokratinę valstybę. Manau, kad tai jis galėjo padaryti ir šiek tiek anksčiau. Bet būdamas demokratas, jis panaudojo visas įmanomas galimybes veikti nedidinant politinės įtampos valstybėje.

Tokį prezidento poelgį galiu vertinti tik teigiamai. O kas toliau? Jeigu premjeras turi bent kiek savigarbos, jis kartu su visa komanda atsistatydins. Jeigu jis suprato, kad prezidento pareiškimas – ne emocijų ir ambicijų padiktotas, jis pasitrauks ir bus pagarbos vertas. Ne taip, kaip

kai kurie aukšti politikai, laiku nesugebėję išeiti iš didžiosios politikos ir dabar atsidūrę paskutinėse reitingų lentelių pozicijose... Politikui, kaip ir balerinai reikia pajusti, kada atėjo laikas pasitraukti nuo scenos.

G. Vagnoriaus apsisprendimas, beje, parodys, kiek jis yra savarankiškas. Iš Konservatorių partijos pasiekiantys pareiškimai skelbia, jog Vyriausybė nebus atstatydinama: ir jeigu premjerui nepakaks ryžto pačiam nuspręsti išeiti, jis liks įrankis tolesnei įtampai didinti. Nenorėčiau tikėtis, kad konservatoriai toliau kels įtampą, nes taip galime sulaukti ir šaliai visai nenaudingų priešlaikinių Seimo rinkimų. Aš viliuosi, kad premjeras vis dėlto nugalės savo ambicijas, atsistatydins ir bus sudaroma nauja Vyriausybė.

*Klaipėdos universiteto
Socialinių mokslų fakulteto
dekanas*

*doc. Antanas Bučinskas
Užrašė Dalia Griksaitė*

KOMPROMISINĖ KONSTITUCIJA PASENO

Kad ir kaip vertintume G. Vagnoriaus vadovaujamą Vyriausybės veiklą, mažai kas Lietuvoje gali pasakyti, jog šalies žmonėms gyventi tapo lengviau ir saugiau. Be abejo, tai lėmė ne vien Vyriausybės ar Seimo veikla, bet ir objektyvūs faktoriai. Tačiau net tuo atveju, kai vykdoma racionali politika, o

valdančiųjų vertinimas vis katastrofiškai krenta, nori nenori peršasi išvada, kad Vyriausybės veikla neatitinka piliečių lūkesčių. Dėl šios priežasties buvo priverstas atsistatydinti ne vienos išsivysčiusios demokratinės valstybės vadovas.

Ar taip pasielgs G. Vagnorius, paakintas V. Adamkaus, lems valdančiųjų mąstysena. Dorovės požiūriu viskas aišku: po tokio prezidento demaršo premjerui nieko kito nelieka, kaip tik atsistatydinti. Tačiau dėl Konstitucijos nekonkretumo šioje situacijoje valdantieji turi beveik neribotą laisvę manevruoti ir tai darys.

V. Adamkus nuvainikavo vieną ryškiausių (pretendavusių būti pačiu ryškiausiu) lyderių ir kartu, norėdamas to ar nenorėdamas, suteikė V. Landsbergiui teisę lemti jo likimą. Kokį sprendimą priims Seimo pirmininkas, lems tai, kaip jis suvokia savo vaidmenį partijoje ir šalies politiniame gyvenime. Kita vertus, neįvertinti populiariausio šalies politiko V. Adamkaus nuomonės - reiškia sukelti dar didesnę sąmyšį. Juk dabartiniam prezidentui neprikiši komunistinio ar prorusiško mąstymo, o taip mėgsta daryti konservatoriai, manantys turį teisybės monopolį.

Šiaip ar taip, susiklosčiusi situacija nėra normali. Demokratinės valstybės konstitucija turi aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyti, kas įvyksta po to, kai šalies vadovas viešai pareiškia nepasi-

tikėjimą premjeru. Deja, mūsų Konstitucijoje tai neapibrėžta. Todėl tą būtina skubiai padaryti. Antra, yra nenormalu, kai tiesiogiai žmonių išrinktą prezidentą ignoroja jo paskirtas Vyriausybės vadovas ir mano neprivaląs už savo veiksmus jam atsiskaityti.

1992 m. Lietuvos piliečiai dėl įtemtos politinės situacijos balsavo už kompromisinę Konstituciją, kurioje apstu prieštarų nuostatų. Atėjo laikas diskutuoti ne tik dėl šalies politinės struktūros, bet ir dėl esmės: kas turi kam tarnauti - žmogus valstybei ar valstybė žmogui. Kol kas, deja, ne tik dėl Konstitucijos ydų, bet ir dėl valdančiųjų įnorių pilietis tėra valdžios galių stiprinimo įrankis. Konstitucijos pataisos arba keitimas yra būtinas ir todėl, kad susivaidijus valdžios institucijoms (nepaisant, kuri iš jų yra teisi) įkaitais tampa visi šalies gyventojai. O jiems ir be to gyventi nėra saldu.

*Artūras Šulcas
("Vakarų ekspresas")*

KUKLUMO STOKA

Tėvynės sąjungos vicepirmininkas Sigitas Kaktys ragina bendrapartiečius išpažinti. "Visuomenė reikalauja pagarbaus požiūrio į Prezidento instituciją ir palaikys mus tik tuo atveju, jei galėsime tarpusavy kalbėtis. Turim nuolat analizuoti savo veiksmus ir sprendimus, pripažinti klaidas ir atlikti visuomenei išpažinti", - vakar į savo

bendrapartiečius kreipėsi S. Kaktys. Jo manymu, jei konservatoriai pakeistų bendravimo stilių, būtų savikritiškesni, sugebėtų geriau bendrauti su žmonėmis, išloštų ir partija, ir visi kiti.

("Kauno diena")

KLAIPĖDOS MERO NUOMONĖ

Klaipėdos mero, Liberalų sąjungos pirmininko Eugenijus Gentvilas pareiškime taip pat apgailestauja, kad prezidentas, siekdamas valstybės stabilumo, nežengė kategoriško žingsnio. Sąjunga tikisi, kad Seimo dauguma, sprendama premjero ir Vyriausybės klausimą, galvos ne apie savo partinius interesus, bet apie šalies ateitį.

("Vakarų ekspresas")

KĄ GALVOJA KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI?

Visuomenės žemiausiai vertinami politikai, laikinai turėdami tik formalią galią, eina į konfliktą su tautos aukščiausiais vertinamu asmeniu ir institucija.

Seimo balsavime KD frakcija nebuvo vieninga, savo reikšmės nesuprato ir vargu, ar sugebės išnaudoti auksinę progą. Mano nuomone, ir šiuo metu LKDP nepajėgia išryškinti savojo veido. Kyla pavojus, kad ateinančiuose rinkimuose ji gali nuskęsti kartu su konservatoriais.

J. K.

Išsivijos publicistas

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖJE SĄJUNGOJE

(Iš sąjungos valdybos 3-ojo aplinkraščio)

1. ALTS valdybos vicepirmininkas inž. Eugenijus Bartkus kovo 20 d. dalyvavo Lietuvių Tautininkų sąjungos suvažiavime Vilniuje. Jis pasveikino suvažiavimo dalyvius ALTS pirmininko ir narių vardu, linkėdamas jiems sėkmingų ir darbinių posėdžių.

Prieš suvažiavimą inž. E. Bartkus tarėsi su S-gos frakcijomis dėl ateities veiklos ir pasiruošimo ateinančių metų pavasarį įvyksiantiems rinkimams į savivaldybes, o rudeni – į Seimą. Taip pat buvo plačiai aptartas numatomas Sąjungos jungimasis į bendrą tautinių grupių koaliciją.

Sąjungos suvažiavime dalyvavo 169 atstovai, atvykę iš įvairių Lietuvos vietovių. Aktyviai reikėsi jaunieji tautininkai. Tarp dalyvių buvo nemažai moterų. Lietuvos tautininkai – gana jauni: mažai buvo matyti žilų galvų. Atsižvelgiant į narių amžių, sąjunga turėtų būti judri ir kūrybinga. Tačiau paskuti-

nieji seimo ir savivaldybių rinkimai parodė, kad vieniems bus labai sunku peržengti rinkiminį 5% slenkstį. Reali išeitis – susijungti su kitomis tautiškėmis grupėmis ir tokiu būdu bandyti išrinkti į seimą bent kelis tautininkus. Taip pat reikia daugiau dėmesio kreipti į vietinius rinkimus ir bandyti paremti bent kelis tautininkus, turinčius galimybę būti išrinktais.

Suvažiavimą sveikino ir norą dalyvauti koalicijoje rodė: "Jaunoji Lietuva", Tautos pažangos partija, Demokratų partija ir Krikščionių demokratų sąjunga, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Nepriklausomybės partija bei kultūrinių ir visuomeninių organizacijų atstovai.

Naujuoju sąjungos pirminku išrinktas kaunietis medikas – habil. dr. Gediminas Sakalnikas. Sąjungos valdybą sudarė kauniečiai ir vilniečiai.

Užbaigiant suvažiavimą, inž. E. Bartkus pasveikino naująjį pirmininką ir valdybą Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos vardu ir palinkėjo sėkmingo bei našaus darbo.

2. Kovo 14 d. ALTS valdyba suruošė Kovo 11-sios – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą Lemon-te. Tai buvo jau 7-asis iš eilės, galima sakyti, tradiciniu tapęs, mūsų surengtas Nepriklausomybės atstatymo minėjimas. Kaip ir visi, anksčiau valdybos suruošti renginiai, taip ir ši mūsų nuotaikinga šventė praėjo tvarkingai ir maloniai, patraukė daugelio dalyvių dėmesį. Minėjimo programa buvo plačiai aprašyta spaudoje – "Dirvoje" ir "Drauge".

3. ALTS archyvą, kuriame per 50 metų laikotarpį yra sukaupta nemažai naudingos ir įdomios medžiagos, apimančios tautinę veiklą Amerikoje, netrukus pradėsi-

me peržiūrėti, tvarkyti ir siųsti į Lietuvą. Prašome visus buvusius ir esamus skyrius, turinčius naudingos ir tinkamos medžiagos, padėti ją į archyvą. Persiųskite ją mums – valdybos išdininko Oskaro Kremerio adresu: 1005 Sherwood Dr., LaGrange Park, IL 60526. Visa archyvinę medžiagą norime sutvarkyti ir persiųsti į Lietuvą iki šių metų liepos 1 d. Prašome visų skyrių, kad prieš siųsdami mums medžiagą apie savo veiklą, visus dokumentus sudėtumėte ir susektumėte pagal metus.

4. Šiomet sukanka 125 metai nuo buvusio Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos gimimo dienos. Tai – gražus jubiliejus. Valdyba prašo, kad visuose skyriuose į tai būtų atkreiptas dėmesys ir, kiek sąlygos bei jėgos leidžia, ši mums visiems aktuali sukaktis būtų prisiminta ir tinkamai pami-

nėta. Mūsų žiniomis, Los Angeles skyrius jau senokai entuziastingai, pilnu tempu ruošiasi šios garbingos sukakties minėjimui.

5. Atstovauti Amerikos Lietuvių Tautinę sąjungą ALT taryboje ir valdyboje, a. a. Stasiui Briedžiui iškeliauvus amžinybėn, yra paskirta p. Matilda Marcinkienė. Šių metų rudenį ALT rengiasi iškilmingam kongresui, kurio metu bus paminėtas jos veiklos 60-metis. Kongresas vyks Čikagoje.

6. Šį rudenį esame numatę parengti ir išleisti mūsų žurnalo "Naujoji viltis" 30-ąjį numerį. Žurnalo redakcinę kolegiją sudaro: Irena Kriaučeliūnienė, Petras Buchas, Oskaras Kremeris ir Vladas Vijeikis.

Su geriausiais linkėjimais visiems Sąjungos nariams. Linkime malonios vasaros.

Jūsų

Petras Buchas

ALTS pirmininkas

VYTAUTAS ALANTAS IR JO ROMANAS "ŠVENTARAGIS"

(Tęsinys. Pradžia - 16 nr.)

"Aš stengiausi atstatyti į tikrąją vietą ramoves, kurios buvo tikėjimo, dorovės, kultūros ir bendrai lietuviškos ideologijos bei dvasinio auklėjimo centrai" (6 p.)

Atrodo, V. Alantas buvo pasistengęs surinkti iš įvairių šaltinių kiek galima autentiškesnės medžiagos savo romano siužetui ir sukūręs pagrindinį veikėją Šventaragį bei kitus. Bet pats rašytojas kūrė ir buitį svarbiems istoriniams įvykiams atskleisti ir pavaizduoti. Ar jam pavyko? Atrodo, talentingam rašytojui bent pavyko skaitytoją įtikinti, kad taip buvo ir kad tokie žmonės, tie mūsų proseneliai tada gyveno. Aukštaičiai ir žemaičiai, paprasti žmonės – medžiokliai, žemdirbiai, kariai, kunigaikščiai, kuriuos Alantas vadina kunigais.

Trumpai tariant, knygos turinys – kunigo Šventaragio, gabaus kario ir šviesaus proto Padysnio kunigo Suginto bei Eglės kunigienės jaunystės gyvenimas. Jis – narsus kovose, giliai tikintis Saule, Motina gimdytoja, Ugniniu paukščiu ir Amžinąja ugnimi; jis niekada neišsižada savojo tikėjimo. Pamilsta vargšę bitininko dukrelę Ramunę visam gyvenimui. Jie susilaukia trijų vaikų. Šventaragis susidomi garsėjančiu kunigu Mindaugu, nuvyksta į Kernavę, ilgainiui tampa ištikimiausiu Mindaugo kareivių, patikėtiniu, patarėju, net draugu, ir prie jo ištikimai

laikosi iki pat Mindaugo krikšto (1253) bei karūnavimo Lietuvos karaliumi. Šventaragis – veiklus ir pareiginas, jam tenka išgyventi keletą sukrėtimų. Patenka ir į nelaisvę, sužeidžiamas. Bet jis tvirtas, pastovus Mindaugo rėmėjas, su juo išgyvena milžiniškas tų laikų valstybines reformas, pavojus, mūšius, sėkmes ir nesėkmes...

Antraeiliai romano veikėjai, kaip jo senelis Kunotas, Dievelta (vyriausias krivis), žolininkas – žiniuonis Kulva, ragana Žiezula, krivis Tvirbutas, kunigai ir kunigienės – visi atskleisti ir pavaizduoti kaip originalūs asmenys. Romano veikėjai yra ir antgamtinės būtybės: Saulė, Perkūnas, Mėnulis, Amžinoji ugnis. Kriviai ir vaidilutės bendrauja su gamtos dievais. Siužetas mirgėte mirga vardais ir vaizdais, įvykiais, mūšiais... Istoriniai įvykiai ir vardai – tikroviški, tikslūs datos. Įdomiai ir, atrodo, tikroviškai pavaizduotas Nalšėnų mūšis (1229), parodęs lietuvių vienybės būtinumą.

Spalvingai aprašyti ne vien mūšiai, bet ir pokyliai (Vorutoje), kur Mindaugas mėgina pasirodyti esąs turtingas ir galingas. Aprašomi ne vien kilmingieji, o ir kiti žmonės: sargybiniai, tarnai, dainiai, klajokliai – elgetos... Liejasi vynas, midus, alus, saldė... O vargingieji renka trupinius, šunys varžosi dėl kaulų...

Alė Rūta

Mindaugo vaikai: Vaišvilas, Rupeikis, Ruklys ir Vandonė. Jo žmona – išdidi, bet geraširdė Morta. Svainiai – Daumantas su žmona Gunda, priešgins iš Žemaitijos – Vyktas ir Erdvilis, sudarę daug sunkumų Mindaugui, vienijant Lietuvą. Lietuvių kovų šūkis – "Vara!", o kryžininkų – "Grobk! Mušk! Siautėk!"... Nemažai karčios "druskos" romano autorius užberia krikščionybės nešėjams, ypač kryžieviams su kalavijais... "Tarp krikščionybės nešėjų gal ir pasitaikydavo padoresnių žmonių, bet daugumas buvo visokio plauko nusikaltėliai – plėšikai, perėjūnai ir nuotykių ieškotojai, kuriems už pagonių žudymą, prievartavimą ir plėšimą buvo pažadėta atleisti nuodėmes..." (219 p.) Šventaragio gyvenimas baigiasi ramiai, žmonos Ramunės ir vaikų globoje, jau Mindaugui žuvus 1263 m.

Gražiai aprašyti dainiai, ypač Švitrys, Šventaragio brolis. Žinoma, tarp istorinių ar pusiau istorinių įvykių čia yra ir plačios Alanto vaizduotės, nuojautų ir išmonės vaizdų. Šventaragis, būk, pataręs Mindaugui – priimti krikštą vien išoriškai, o širdy pasilaikyti savą tikėjimą. Taip, neva, karalius ir pasiėgęs. Tik Morta nuoširdžiai pasidavusi į krikščionybę. Į gyvenimo pabaigą Šventaragis žmonių

pramintas Šventaregiu – dėl jo išmintingų pasakojimų jauniems.

Siužetas neturi tvirtos formos. Įvykiai tekėte teka... Gal istoriškai, bet laisvai. Tačiau nuosekliai pavaizduota, kaip Mindaugas siekia viena-valdiškos Lietuvos.

Veikalo reikšmė

Ji – daugiariopa. Pirmiausia, kaip ir kiekvieno rašytojo, literatūrinė reikšmė. Pats V. Alantas, rodos, laikęs "Šventaragį" svarbiausiu savo kūriniu. Rašęs keliolika metų, vis tobulindamas, dailindamas. Nors yra publicistinių įtarų (datos, istoriniai įvykiai...), tačiau skaityti romaną įdomu, nes jis – pilnas nuotykių, kovų, veiksmo, pavojingų ir linksmų intrigu, meilės istorijų... Su meile

aprašyta Lietuvos gamta: girios, ežerai, upės, gojeliai, saulėtekiai... Ypač dėmesingai ir šiltai apibūdinami senovės dievai ir dievaičiai, apiegos, pranašystės, aukojimai... Į veikėjų lūpas autorius įvairiais momentais įdeda aštrius ir spalvingus žodžius bei posakius. Keiksmas, prakeiksmas, žūstančių agonijos, aštrūs kirčiai, kraujas – žiauriausios žudynės... Ir tarpais – švelnios giesmės, lyriški dainių apdūjojimai ir pranašavimai, lydimi muzikos. Maldos ir aukos – krivių, žygonių, vaidilučių... – Yra literatūriškai gerai aprašytų epizodų, kaip, pavyzdžiui, Šventaragio išstūmimas iš tėviškos už jo meilę vargingai mergaitei arba Eglės Sugintienės motiniška meilė, ar Šventaragio susikirtimai su jo išvadotu iš kalėjimo požemių kunigu Lengveniu, ar Vorutos pilies apgultis.

"Šventaragio" pristatymas Klyvlende. Iš kairės: Aleksas Laikūnas, Vytautas Alantas ir Antanas Butkus. (Archyvinė V. Bacevičiaus nuotr.)

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

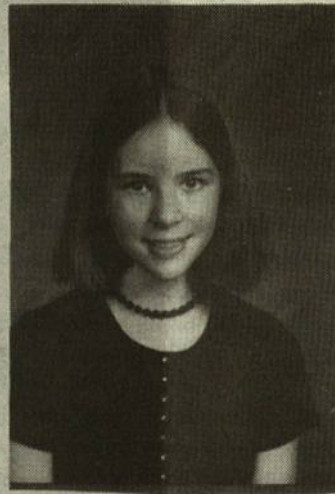
PASAKA APIE ŽVIRBLIUKE DAINA

Seniai, seniai, toli, toli giliausiame miške gyveno maža žvirblytė, vardu Daina. Ji turėjo labai garsų ir gražų balsą, ir todėl ją pavadino Daina. Kada Daina pradėjo augti, jos kūnelis augo, bet sparneliai – ne. Kadangi jos sparneliai buvo maži, Daina negalėjo skristi.

Atėjo pirma mokyklos diena. Visi paukšteliai atskrido į mokyklą. Vargšė Daina atėjo pėsčia ir pavėlavo. Mokytoja jos paklausė: "Kodėl pavėlavai?" Daina net suprakaitavo iš susijaudinimo ir atsakė: "Aš nemoku skristi, tai atėjau pėsčia." Visa klasė pradėjo juoktis. Užtruko net penkias minutes, kol klasė nutildė.

Pietų laiku visi žvirbliukai žaidė tokį žaidimą: kas surinks daugiausia uogų, gaus po penkias uogas iš visų kitų žvirbliukų. Visi žvirbliukai visur skraidė. Daina tik nuo žemės rinko nukritusias uogutes.

Kai pasibaigė žaidimas, žvirbliukė, vardu Aušra, laimėjo. Aušra buvo tokia, kuri manė, kad ji – pati geriausia. Ji visada Dainą erzino. O Daina surinko tik penkias

Lina Beržinskaitė

uogas ir visas turėjo Aušrai atiduoti. Mat visi kiti žvirbliukai greitai surinko visas uogas, likusias po medžių. Vargšėlė Daina neturėjo ko valgyti.

Bet štai mokytoja išėjo į lauką ir pranešė, kad liko tik penkios minutės iki pertraukos galo. Žvirbliukas, vardu Baltaplaukis, atėjo pas Dainą ir tarė: "Aš tiek daug uogų prisirinkau ir negaliu visų suvalgyti. Ar norėtum mano likusias uogas sulesti?" Daina su dideliu džiaugsmu pasakė "Ačiū!" ir greitai palesė.

Kiekvieną dieną žvirbliukai rengė visokius žaidimus arba varžybas. Daugelį sykių Aušra laimėdavo. Bet beveik

kiekvieną dieną koks nors žvirbliukas parūpindavo Dainai nors pora uogyčių arba sėklų.

Vieną ankstų rytą Daina sugalvojo, kad jeigu ji prisirinktų uogų ir sėklų dar prieš eidama į mokyklą, tada tikrai turėtų ką nors valgyti. Berinkdama uogutes, Daina pamatė kad kažkoks medis – paukštelio namas – dega. Truko tik minutė, bet Daina tuoj atsiminė, kad tai buvo Aušros medis. Jinai norėjo nuskristi, mėgino, mėgino, bet niekaip negalėjo. Gaisras darėsi didesnis, tai Daina savo garsiu balsu pradėjo šaukti "Gelbėkit, gelbėkit, medis dega!" Tuoj pat visi paukščiai pradėjo gesinti tą gaisrą.

Už valandos gaisras pasibaigė, bet nedaug kas buvo likę iš Aušros namų. Bet dar vis reikėjo eiti į mokyklą. Pertraukos metu Aušra padėjo Dainai ir visiems žvirbliukams. Visi tapo gerais draugais ir padėjo Aušros namą vėl atstatyti.

Lina Beržinskaitė dabar lanko "Švyturio" kursas. O šią pasaką ji parašė, būdama Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos 7-ame skyriuje.

LĖLIŲ KŪRĖJA ILSISI KALIFORNIJOJE

Prieš kurį laiką Kauno rajono Raudondvario bibliotekoje įsikūrė vaikų labiausiai mėgiamų pasakų veikėjai. Tai lėlės, sukurtos prieš maždaug 40 metų. Tarp jų: Raudonkepuraite ir vilkas, kiškis, nykštukas ir ragana, jau spėjusi iškrėsti nematytų pokštų, lapė ir meška, gražuolis žiogas, batuotas katinas, žydroji fėja, snieguolė ir dar daug kitų pasakų dalyvių.

Šias lėles sukūrė Juzė Audzevičienė (1906-1988). Baigusi mokytojų seminariją, šalia pagrindinio darbo, ji mėgo režisuoti vaikų spektaklius. Lėles neretai tekdavo daryti naktimis. Iš popieriaus masės nulipdytus lėlių veidus nudažydavo guašu su klėjais, pati siūdavo rūbus. Jai talkindavo dukra Giedrė ir sūnus Vytautas.

Neramiais karo ir pokario metais dėl persekiojimų dažnai tekdavo keisti gyvenamąją vietą. Klajonių pabaiga buvo Kaunas, kai mokytojai pavyko įsidarbinti Ketvirtuosiuose vaikų namuose. Lėlės, kurios dabar rodomos Raudondvario bibliotekoje, išlikusios iš to laikotarpio. Jomis vaikučius džiugino mokytojos J. Audzevičienės vado-

vaujamas dramos būrelis. Tas lėles išsaugojo mokytojos anūkė.

1980 metais Juzė Audzevičienė išvyko į JAV ir apsigyveno Los Angeles. Ten ji 1988 metais atgulė amžina-

jam poilsui. Bet jos pagamintos lėlės atrodo lyg gyvos: toliau šypsosi, žaidžia ir dalina gerą nuotaiką.

Audra Simonavičienė
Raudondvario
bibliotekininkė

Juzės Audzevičienės lėlės Raudondvario bibliotekoje. Nykštuku džiaugiasi Viki Simonavičiūtė.

L. Simonavičiaus nuotr.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė

21

TINKAMAS PASIRENGIMAS KARJERAI

Trečdalį gyvenimo žmogus praleidžia dirbdamas. Ar gi nėra logiška nuodugnai apmąstyti, ką kiekvienas iš mūsų gyvenime norime veikti? Darbas gali būti apmokamas arba neapmokamas, jį galima dirbti namuose arba kitur. Kad pajustų gyvenimo pilnatvę, žmogus turi būti patenkintas darbu, o ne pareigomis. Kai darbas neteikia patenkinimo, jis jaus nuobodulį ir nusivylimą, kiekvieną dieną žiūrės į laikrodį ir lauks savaitgalio.

Amerikoje keturi žmonės iš penkių yra nepatenkinti savo darbu (William Bridges, 1994). Tam gali būti daug priežasčių. Kai kas bijo pakeisti turimą darbą ir susirasti priimtinesnį. Kiti nenori ieškoti mėgstamo darbo, nes tektų papildomai mokytis. Dar kiti jaučiasi per daug išpareigoję finansiškai, kad galėtų pereiti į mažiau apmokamą, bet daugiau patenkinimo suteikiantį darbą. Kitiems per daug patinka bendradarbiai ir turimo darbo privalumai, kad ieškotų kito darbo.

Kad įsitikintumėte, jog pasirinkote tinkamą darbą, paklauskite savęs, ar esate 80% patenkinti savo veikla. Visada darbe bus užduočių, kurios jums nepatinka, tačiau, jei didžiąją laiko dalį esate patenkinti, savo darbe sulauksite sėkmės. Tie, kurie laikosi įsikibę darbo, nesuteikiančio galimybių išnaudoti visus sugebėjimus, galiausiai pajus nusivylimą. Kiekvieną dieną aštuonias valandas jie jausis apgailėtinais. Jie taip pat jausis apgailėtinais dar vieną valandą ar kiek ilgiau, kol važiuos iš darbo namo. Atimkite dar aštuonias valandas miegui ir – paskaičiuokite, kiek lieka laiko džiaugtis gyvenimu? Todėl nepagailėkite energijos, kad susirastumėte darbą, kuris teikia patenkinimą, kuriame galėtumėte pritaikyti savo sugebėjimus.

Suprantama, jog, būdami naujokai Amerikoje, iš pradžių imsitės bet kokio darbo,

kad išgyventumėte. Tačiau, tikėkimės, tai bus laikina padėtis. Turime užsibrėžti sau ieškoti kito ir dar kito darbo tol, kol surasite tokį, kuris bus prasmingas ir teiks jums pasitenkinimą. Kodėl? Pakartosiu: kad gyventumėte pilnavertį gyvenimą. Juk dėl to ir atvykote į Ameriką.

Šias mintis labai gerai apibendrina vienas imigrantas: "Jeigu pasakysite savo vaikaičiams, kad didžiausias jūsų gyvenimo pasiekimas yra tai, jog atvykote į Ameriką, tikriausiai jų nenustebinsite. Vaikaičiai paklaus: o ką darėte po to?"

Šiame skyriuje aptarsime, kaip ieškoti tinkamo darbo, kuris teiktų didžiausią patenkinimą. Tai procesas, kuriame galime išskirti tris etapus:

- 1) apmąstyti, kas gyvenime yra svarbiausia;
- 2) surasti svajonę, kuri atspindėtų mūsų sugebėjimus bei asmenybę;
- 3) suformuluoti tikslus ar veiklos etapus, kurie palaipsniui leistų įgyvendinti šią svajonę.

Kokį turite tikslą?

Žmogus, nesuvokiantis, koks yra jo gyvenimo tikslas, primena turistą, kuris nuolat išlipa ne toje geležinkelio stotyje. Jis kažkur atvyksta, bet visada ne ten, kur norėjo. Tikslas turi lemti jūsų gyvenimą. Jeigu šis tikslas nėra akivaizdus, privalote pamąstyti bei pasvarstyti.

Galvodami apie tai, koks galėtų būti jūsų gyvenimo tikslas, pirmiausia susimąstykite apie visas keturias svarbiausias gyvenimo sritis: šeimą, profesiją, tarnavimą visuomenei ir religiją (Peter McWilliams, 1991). Tikriausiai visos šios sritys jūsų gyvenime yra svarbios, tačiau pasirinkdami tikslą – savo kelrodę žvaigždę, verčiau sutelkite dėmesį į vieną gyvenimo sritį. Kaip žinoti, kuri sritis jums yra svarbiausia? Toji, kuri suteikia didžiausią įkvėpimą ir apie kurią dažniausiai galvojate.

Jeigu išsirinkote tokią gyvenimo sritį, sugebėsite surasti tikrąjį tikslą. Būkite atsargūs ir neleiskite, kad klaidingi ketinimai išvestų iš tiesaus kelio. Nepamirškite, jog jūmyse gali glūdėti slapti ketinimai. Pavyzdžiui, jus labiausiai domina šeima. Nusprendžiate, kad jūsų gyvenimo tikslas yra ištekti ir užauginti tris laimingus vaikus.

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavagė. Tel: (410) 374-3117.

GARSIOSIOS PACŲ GIMINĖS PALIKUONYS – VENESUELOJE

Kai lankome Vilniuje esančią Šv. Petro ir Povilo bažnyčią ar kai regime Pažaislio vienuolyno bokštus prie Kauno, retai tepagalvojame, kad šiuos du gražiausius Šiaurės rytų Europos baroko perlus pastatė kunigaikščiai Pacai. Jų tiesioginė palikuonė – Sofija Pac-Pamarnackaitė-Babianskienė mirė prieš maždaug dvidešimt metų Karakaso mieste, Venesueloje. O a. a. Sofijos duktė, anūkas ir proanūkas – Irena Šeputienė, Arūnas Šeputis (inžinierius, Venecuelos Centrinio universiteto profesorius) ir Jurgis Arūnas Šeputis, 22 metų inžinierius – visi yra aktyvūs Karakaso lietuvių kolonijos nariai. Šiuo metu jie rūpinasi išlaikyti pasuose istorinę savo protėvių pavardę.

Karate mokytoja

Kai praeitą lapkričio mėnesį Irenai Šeputienei, Sofijos Pacaitės dukrai, suėjo 82 metai, jos gimtadienį paminėjo Venesuelos televizijos sporto stotis. Daktarė Irena žinoma kaip praktikuojanti karate specialistė, turinti šioje sporto šakoje aukštą įvertinimą – juodąją diržą ir teikianti patarimus senyvo amžiaus žmonėms, kaip išlaikyti sveikatą ir žvalumą.

Jos gyvenimas yra paženklintas retos energijos žyme. Gydytojos profesiją igijo dar Kaune. Vokiečių okupacijos laikais jos šeima neteko Beržų dvaro, netoli Dotnavos. 1944 metais, artinantis

Jūratė Statkutė-de Rosales

antrajai sovietų okupacijai, šeima išsiskirstė: Irena su vyru ir našle motina patraukė į Vakarus, o jos brolis, Marijonas Babianskas, veterinarijos gydytojas, liko Lietuvoje. Vėliau jis pasižymėjo savo moksliniais darbais parazitologijoje.

Į Venesuelą Irena su vyru inžinieriumi Gediminu Šeputiu ir sūnumi Arūnu, broliu Henriku ir mama Sofija atvyko 1948 metais. Pirmasis jos darbas buvo tolimiausiose provincijos vietovėse, kur dėl nuotolio ir laukinių sąlygų vietiniai gydytojai vengė dirbti. Dar ir dabar Irena saugo vieną savo nuotrauką, datytą tarp leopardų kailių. Jai teko lankyti ligonius, jojant asilais, keliantis per upes indėnų valtimis ar aukso ieškotojų "bonguose". Ji organizavo kovą su maliarija, rengė raupsuotųjų priežiūros programą, vykdė gyventojų masinio skiepavimo kampaniją. Grįžusi į sostinę, daug metų dirbo Valstybiniame vaikų prieglaudų institute, kol 1985 metais pagaliau sutiko išeiti į pensiją. Per tą laiką jai teko pergyventi ne tik tai mamytės ligą ir mirtį, bet ir sunkią vyro ligą. Gediminas Šeputis mirė prieš dvidešimt vienerius metus nuo plaučių vėžio. Netrukus staiga mirė ir brolis Henrikas Babianskas.

Tačiau ir dabar daktarė I. Šeputienė turi savo privatų ginekologijos kabinetą. Ji buvo viena pirmųjų Venesueloje, nusipirkusi eksonogra-

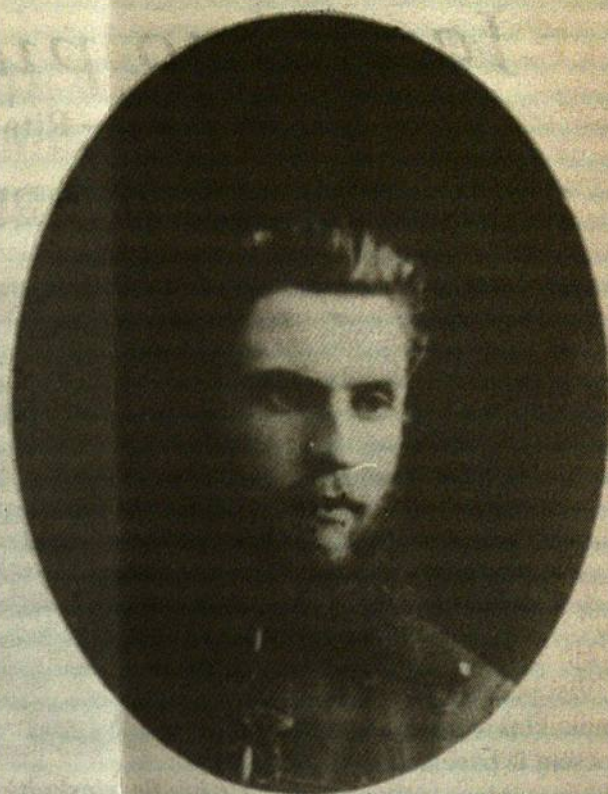
fijos aparatą tokiais laikais, kai šis, šiandien įprastas gydytojų įrankis dar buvo beveik nežinomas. Anuo metu įsigyta gausi klientūra liko jai ištikima iki šios dienos: Irenai yra jau įprasta priimti savo buvusių klientų dukras ir net anūkes.

Norėdama išlaikyti fizinį pajėgumą, prieš 22 metus Irena įstojo į karate mokyklą ir pajėgė pasiekti aukščiausią laipsnį (juodąją diržą). Taip ji prie savo gausių darbų pridėjo dar vieną profesiją – trenerės. Ji pati yra geriausias savo pamokų pavyzdys: vairuoja automobilį, daug vaikšto, kas diena važiuoja nuo namų iki kabineto, kur priima pacientus, suspėja triskart per savaitę treniruotis karate specialioje mokykloje. Šiuo metu savo savaitgalius pašvenčia vieno tarptautinio kongreso organizavimui. Jo tema: kaip padėti vaikams nuo ankstyvojo amžiaus ugdyti savo natūralius talentus.

Princesė iš Turkijos

Moderniame, tik vienam žmogui gyventi pritaikytame Irenos bute jaučiamas nenoras apsikrauti senienomis. O ir ji pati rengiasi kaip jauna mergaitė: dėvi ilgas siauras kelnes ir aulinius batukus aukštais kulniukais, veidą dažo ryškiomis spalvomis. Tarp salono ir miegamojo laksto greitai. Visi jos judesiai yra energingi. Virtuvėje jai kompaniją palaiko kalbanti papugėlė – gana triukšmingas paukštis. Televizijos aparatas stovi miegamajame ir yra automatiškai įjungtas į sporto programas, nes Ireną daugiausia domina sportas ir kūno mankšta.

Toje jaunatviškoje aplinkoje yra trys išimtys. Dvi išimtys kabo valgomajame. Tai yra padidintos, pageltusios nuotraukos ovaliniuose rėmuose. Šiose nuotraukose: Irenos senelis Pac-Pamarnackis ir jo gražuolė žmona. Irena pasakoja: "Ji irgi buvo princesė. Kilusi iš Turkijos, kilmingos totorių šeimos". Iš mamos žino tik tiek, kad senelis dar prieš jos gimimą prarado didįjį Gerstutiškių dvarą. Šeimoje pasakojama, kad paskolino draugui didelę sumą pinigų, kurių niekada nebeatgavo. Senelis, berods paskutinis kunigaikštis Pacas, vėliau žuvo Vilniuje – buvo automobilio suvažinėtas. Jo žmona, gražuolė totorių princesė, mirė daug anksčiau, būdama tik 35 metų. Vienintelė duktė, Irenos mama Sofija, ištekėjo Lietuvoje už gydytojo Aleksandro Babiansko, ku-

Pac-Pamarnackis – gydytojos Irenos Šeputienės senelis – paskutinis vyriškis, turėjęs kilmingąją Pacų pavardę.

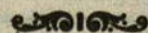

Kunigaikščio Pac-Pamarnackio žmona

ris mirė dar prieš Antrąją pasaulinę karą.

Kokia yra trečia išimtis? Miegamajame, ant nedidelės komodos, centrinėje vietoje yra padėtas medalis, kurį Venesuelos valdžia įteikė daktarei Irenai Šeputienei už nuopelnus šiam kraštui. Kunigaikščių Pacų tiesioginei palikuonei yra brangus už sun-

kų darbą gautas, rodos, toks mažiukas medalis... Toli nuo jo yra etmonų galia, Vilniaus gubernijos valdymas, bažnyčių Lietuvoje statymas ir garsusis karaliaus Jono Kazimiero sakiny, įėjus į Lietuvos Didžiojo Kanclerio Kristupo Zigmanto Paco rūmus: "Ver-tas palocius Paco o Pacas palocius".

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis
organizuoja ir praveda stovyklas
"Neringos" stovyklavietėje Vermonte

'99m. "NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA liepos 11-25 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 13-16 metų
rugpjūčio 1-7 d.d. - šeimoms su mažais vaikučiais
ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS
rugpjūčio 8-21 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugpjūčio 21-24 d.d. - šeimoms su mažais vaikučiais

INFORMACIJA – REGISTRACIJA

kreiptis į Daną Grajauskaite:
66 Salisbury Rd. Watertown MA 02472
tel: 617-923-4583 e-mail: neringai@yahoo.com

Dr. Irena Šeputienė – karate treniruotė

VIDAUS PRIEŠAI

Vladas Vijeikis

Lietuvos kariuomenėje buvo paplitęs toks pasakojimas. Klausia jauną kareivį:

– Kas yra Lietuvos užsienio priešai?

Kareivis atsako:

– Lenkai, rusai, vokiečiai.

– O kas yra vidaus priešai?

– Grandinis! – nedvejo-damas atsako kareivis.

O kas dabartiniais laikais yra mūsų vidaus priešai?

DAKTARAI

Tapdami daktarais prisiekia gelbėti žmogaus gyvybę ar kažką panašaus. Toje prisaiškoje nieko nepasakyta apie žmogaus piniginę. Tad daktarai sujungia tuos du dalykus: gelbsti žmogaus gyvybę ir jo piniginę. Gyvybę, kaip ten bebūtų, bet pinigine atsiduria daktaro kišenėje.

Teko girdėti kad iš Kanados daktarai bėga į Ameriką. Mat ten šiek tiek sutramdė daktarų nežabotus apetitus. O Amerikoje – dar plati dirva. *Medicare* lyg kažką daro, bet taip lengva apsukti, kad čia lyg žuvelės akvariume gaudytum. Ar teko matyti neturtingą daktarą? Ar teko jį sutikti bedarbių eilėje, laukiant pašalpos? Ar teko matyti prie dalinamos sriubos katilo?

Vienas daktaras nutarė, kad nepagydomas žmogelis, nebegalintis pakelti skausmų, tegul miršta. Ir jis ėmė teikti daktarišką pagalbą, padėdamas lengvai išsikelti į kitą buveinę. Piestu stojosi visi daktarai. Kaip tai galima? Kaip galima atimti iš mūsų uždarbių? Juk mes galime laikyti tą ligonį dar ilgus metus. Nesvarbu, kad jis nenori gyventi. Mums reikia vilų, atostogų Bahamuose. O ko jam reikia? Nieko. O už tą "nieką" mes dar pagyvensime. Jis turi suprasti, kokią patarnavimą daro visam pasauliui. Daktarų pasauliui.

ADVOKATAI

Yra pasaulyje žmonių, kurie žino, kaip tvarkyti likusią dalį. Tai advokatai ir kito-kie teisės žinovai. Ta žmonių rūšis turi savo rašmenis – savo abėceles. Jų surašytus do-

kumentus perskaito tik kiti advokatai ir jų draugai. Teisėjai kartais bando narplioti tuos suktus dvidešimtojo amžiaus ieroglifus, bet pasimeta, kol juos paperka sukti advokatai. Tada ranka rankon viskas eina labai sklandžiai ir žmogelis pasijunta PAKLIUVES TEN, KUR JAM VISAI NEREIKĖJO PAKLIŪTI.

Jeigu esi kaltas, kreipiesi į patį sukčiausią advokatą. Gal išgelbės? Išgelbės ar ne, bet tau nebereikės rūpintis savo turteliu. Jis jau advokato kišenėje. Ar kaltas, ar nekal-tas.

POLITIKIERIAI

Politikieriai visais laikais buvo įdomios asmenybės. Vieni juos gerbia ir miestų aikštėse paminklus stato. Kiti keikia ir, gyvus pamatę, gerokai apmuštų. O ką jau ir kalbėti apie paminklus. Net ir pastatytus griaua. Toli nesibraukim į istoriją. Štai pavyzdžiai: Marksas, Engelsas, Leninas, Stalinas, Mussolini, Hitleris...

Įdomu, kad politikierių niekas nekenčia, bet gyvena su jais. Tai lyg būtų neišvengiama blogybė, kaip "taksai" ir mirtis.

Kas yra politikierius? Tai yra individas, kuris žino, kad jis – nemylimas, bet sugeba įkalbėti, kad jis yra bent mėgiamas. Demokratinėje santvarkoje jis sugeba surinkti tiek pinigų, kad išlenda per rinkimus. Paskui jam reikia atsilyginti tiems, kurie sudėjo nemažas sumas. Politikierius turi gerą liežuvį. Tas liežuvis sukinėjasi pagal reikalą. Darbininkų susirinkime kalbės, kad reikia sutramdyti fabrikantus. Fabrikantų susirinkime gražiai nudailins apie kapitalo reikšmę pramonės augimui. Universitete kalbės apie beisbolą ar krepšinį. Šiaip sau žmonelių susirinkime papasakos vieną kitą anekdotą. Pas ispanus sušuks: "Viva!" o pas lietuvius: "Valio!" Išrinktas užmirš ir "viva", ir "valio", bet rūpinsis, kad būtų vėl išrinktas.

MAFIJA

Iš visų anksčiau minėtų profesijų mafijozas yra pats sąžiningiausias. Jis nieko nepagaudinėja jokiais pažadais. Prie reikalo jis eina be jokių išsisukinėjimų ir paslėptų minčių. Jis aiškiai pasako: "Duok pinigų arba tau bus blogai". Čia nei daktaras, nei politikierius, nei advokatas negali prilygti. Labai aiškiai pasakys. Kada daktaras negarantuoja, kada advokatas išsisukinėja, kada politikierius pats nežino, ką kalba,

KULTŪROS BŪRELIO POPIETĖ Pašnekesys su Marija Tūbelyte-Kuhlman

Juozas Šulaitis

Lietuvių klubo kultūros būrelio susirinkimas, įvykęs kovo 31 d. mažojoje salėje, atkreipė ne tik šio būrelio aktyvių narių, bet ir kitų mūsų telkinio tautiečių dėmesį. Šiam būreliui sėkmingai vadovauja energinga pirmininkė Angelė Karnienė. Pradedama susirinkimą, ji pasveikino atvykusius ir padėkojo, kad susirinkusiųjų tarpe buvo matyti daug būreliui prijaunčiančių tautiečių.

Angelė Karnienė papasakojo apie ateities planus. Ji paminėjo, kad miesto centre esanti koncertų salė teikia daug vilčių didesniems renginiams ruošti. Numatyta dar šiais metais praveisti keletą stambesnių renginių. Toliau sekė Marijos Tūbelytės – Kuhlman pašnekesys apie

Kinijos ir Japonijos istoriją, religiją, žmonių būdą, jų tarpusavio santykius. Tai labai sudomino klausytojus. Ypač jį jaunimas savo pažiūromis į gyvenimą ir mirtį skiriasi nuo Europos ar Amerikos jaunimo.

Marija Kuhlman papasakojo, kad jos vyrui, inž. Kurtui 1967 m. buvo pasiūlytas darbas Taivanyje. Ten jie išgyveno 13 metų. Pasibaigus darbo sutarčiai, jis gavo pasiūlymą dirbti Japonijoje ir 7 metus ištarnavo prancūzų firmoje, vadovaudamas jos inžinerijos skyriui.

Nors Taivanyje buvo didesnis judėjimas, daugiau pramonės, oro taršos, bet buvo jaučiamas palankesnis požiūris į užsieniečius, negu Ja-

ponijoje. Japonai nepakenčia, kad jiems vadovautų užsieniečiai. Du šimtai inžinierių, buvusių Kurto žinioje, nesiliovė jam darę visokių nemalonumų.

Baigdama šį įdomų pasakojimą, Marija Kuhlman pastebėjo, kad Taivanyje ir Japonijoje praleistas laikas buvo pats įdomiausias ir laimingiausias, žinoma, neskaitant jaunystės metų Lietuvoje.

Kultūrinio būrelio vadovė Angelė Karnienė, padėkusi prelegentei ir visiems šio pašnekesio dalyviams, pakvietė vaišintis kavute ir pyragaičiais, kuriuos paruošė kultūros būrelio narės. Bet ir vaišių metu buvo dalinamasi šių dienų aktualijomis bei gyvenimo tolimuose Rytuose įspūdžiais.

Iš kairės: Marija Tūbelytė-Kuhlman ir kultūros būrelio vadovė Angelė Karnienė.

VYŠNIŲ ŽYDĖJIMO ŠVENTĖ

Jonas Kardokas

Štai ir vėl pavasaris su atgimstančia augmenija atėjo į JAV sostinę. Vašingtone dvi savaites – nuo kovo 28-os iki balandžio 11-os – tęsėsi tradicinis japoniškų vyšnių žydėjimo festivalis. Čia priminsiu, kad pirmuosius 3 tūkst. vyšnių padovanojo Tokijo miesto meras 1912 metais kaip draugiškumo ženklą. Jas priėmė ir jų žydėjimo metą paskatino švęsti prezidentinė Helen Taft.

Ši tradicija tęsiama iki mūsų dienų. Iš tų pirmųjų 3000 medelių užsiliko tik 125. Tačiau Amerikos mokslininkai-genetikai išvedė tikras 1912 metų vyšnių kopijas. Šiais metais jau pasodinta 500 tū kopijų. Beje, šiais metais atsirado ir nauji kenkėjai, kurie gerokai apgadino 9 vyšnių medelius. Tai bebrų šeima. Vašingtono miestas susirūpino ir, pasikvietęs gyvulių apsaugos draugijas, nu-

tarė tuos nekviestus svečius iš Vašingtono pašalinti. Jau sugauti tryš bebrai, kurie bus iškelti į saugias vietas, bet to-

liau nuo skanios vyšnių medžių žievės.

Festivalio programa – labai įvairi: sporto varžybos, (Nukelta į 10 p.)

Grupė "A-OK" iš Baltimorės. Iš kairės: Aldona Budienė, Jonas Kardokas ir Elena Okienė – žydinčių vyšnių šventėje Vašingtone.

VYŠNIŲ ŽYDĖJIMO ŠVENTĖ

(Atkelta iš 9 p.)

chorų ir orkestrų koncertai, vaikštytės, istorinės lempos uždegimas, medelių sodinimas, meno konkursai, pasižadinimai apie kanalus, kur žydi tos vyšnios, grožio karalienės apvainikavimas, įvairių kraštų maisto parodos. Į daugumą šių įvykių įėjimas – nemokamas, tačiau norint patekti į kai kuriuos renginius, tenka mokėti nuo 12 iki 50 dolerių.

Kaip ir praeitais metais, Lietuvos ambasada buvo pakviesta pasirodyti su lietuvišku maistu ir žiniomis apie Lietuvą. Šį pasirodymą organizavo ambasados pirmoji sekretorė Rita Kazragienė. Ji surado netoli Vašingtono gyvenančią iš Lietuvos atvykusią studentę Gintarę Aleksie-

jūnaite ir paprašė, kad ji atstovautų Lietuvą – būtų jos "princesė". Gintarė sutiko ir kartu su kitomis "princesėmis" dalyvavo įvairiose programose. Prie tų 10 užsieniečių "princesių" dar prisidėjo ir 42 merginos iš JAV valstijų.

Rita Kazragienė taip pat pasikvietė iš Baltimorės grupę A-OK: Aldoną Budienę, Elę Okienę ir Joną Kardoką. Ji paprašė paruošti keletą lietuviškų patiekalų. Buvo sutarta iškepti lietinių su varške, sausainių, o Elena Okienė prikepė daugiau kaip 500 grybukų. Tie grybukai traukė daugelio lankytojų akis. Pasiėmę labai nedrasiai ragaudavo, lyg nenorėdami sugadinti gražios grybų formos. Lietiniai su varške irgi patiko

daugumai. Žinoma, kaip ir visada, užsigardžiamui tiko ir skanūs sausainiai. Mes, dirbantieji, irgi pasikeisdami ėjome ragauti kitų kraštų maisto ir gėrimų. O jų buvo iš 26 įvairių valstybių – iš Japonijos ir Indonezijos, iš Pietų Afrikos ir Egipto, Saudo Arabijos ir Kuveito, Austrijos, Ekvadoro ir Panamos... Aišku, ir iš JAV. Pati didžiausia grupė buvo iš Europos: ji atstovavo net 11 valstybių. Japonai reklamavo savo "Sapporo" alų, o Virginijos valstija siūlė ragauti įvairių joje pagamintų vynų. Šešios valstybės atsiuntė savo šokėjų ir dainininkų ansamblius. Teko nugirsti, kad ir lietuvių ansamblio "Jorė" keletas narių dalyvavo kitose programose.

LR ambasados Vašingtone pirmoji sekretorė Rita Kazragienė ir ambasados darbuotojas Ramūnas Astrauskas – žydinčių vyšnių šventėje, prie lietuviškų patiekalų stalo.

J. Kardoko nuotr.

Nuosavybės negražinimas – viena iš svarbiausių problemų

Tai žodžiai, kuriuos ištarsė JAV Valstybės sekretorės padėjėjas S. Eizenstadt Vašingtone įvykusioje Helsinkio komisijos apklausoje (Congressional Hearing).

Inž. Vytautas Šliūpas PE, gyvenantis Kalifornijoje, grįždamas iš šios apklausos, lankėsi "Dirvos" redakcijoje. Pokalbį su redaktoriumi Jonu Jasaičiu spausdiname šiek tiek sutrumpintą.

J. Jasaitis: Koks buvo šios kelionės į Vašingtoną tikslas?

Vytautas Šliūpas: Gavau kongresmeno Christopher H. Smith, Helsinkio komisijos (Commission on Security and Cooperation in Europe) pirmininko laišką. Jame buvau kviečiamas kovo 25 d. atvykti į Vašingtoną ir būti vienu iš liudytojų apklausoje apie nuosavybės grąžinimo problemas Rytų ir Centrinėje Europoje. Tos apklausos tema: "Ilgas kelias

namo: kova už teisę į nuosavybę pokomunistinėje Europoje".

J.J.: Pažymėjote, kad buvote vienas iš liudininkų. O kas dar ten liudijo?

V.Š.: Tris valandas trukusiai apklausai vadovavo ir perskaitė kitų pranešimus pats Helsinkio komisijos pirmininkas, kongr. Christopher H. Smith. Dalyvavo antrasis pirmininkas, sen. Ben Nighthorse Campbell, kongresmenai: James Greenwood; Michael Forbes ir Royce.

Išsamius liudijimus pateikė jau minėtas JAV Valstybės sekretorės padėjėjas Stuart E. Eizenstat ir komisionierius Michael Lewan. Jų pranešimuose daugiausia buvo kalbama apie nuosavybės negražinimą religinėms grupėms. Taip pat jie pareiškė, kad atėjo laikas nuosavybę grąžinti ir privatiems asmenims. Anot S. E. Eizenstadt:

"nuosavybės nesugrąžinimas tebėra viena iš svarbiausiųjų dar neužbaigtų Rytų Europos problemų".

Antroje apklausos dalyje kalbėjome mes – keturi iš Rytų ir Centrinės Europos kilę asmenys. Pirmasis buvo Amerikos rumunas, katalikų vyskupas John Michael Boctean iš Ohio. Anot jo, komunistai Rumunijoje buvo konfiskavę 2000 bažnyčių, o dabartinė valdžia sugrąžino tik 50. Antrasis liudytojas – Vladislav Bevc iš Kalifornijos, papasakojęs apie problemas Slovėnijoje, kuri 1991 m. atsiskyrė nuo komunistinės Jugoslavijos. Trečiasis kalbėjo Jan Sammer iš Kanados apie nuosavybių negražinimo problemas Čekijoje. Paskutinytis buvau aš. Kalbėjau kaip "Class Action Complaint" grupės organizatorius apie kliūtis ir sunkumus, sutinkamus Lietuvoje.

J.J.: Ar jūsų visų rūpesčiai, bandant atgauti savo nuosavybę yra panašūs, ar skirtingi?

V.Š.: Visose keturiose valstybėse problemos yra stebėtinai panašios. Jos – tokios vienodos, kad Helsinkio komisijai pasidarė aišku, jog tų problemų vilkinimui, ko gero, diriguoja viena kita suinteresuota valstybė Rytuose. Juk negali būti tik atsitiktinumas, kad visos keturios nepriklausomos valstybės tuo pačiu laiku vadovautųsi beveik tokiais pačiais įstatymais ar jų pakeitimais ir veiktų vienodai, lyg vienos kuopos kareivėliai, gavę įsakymą iš viršaus.

J.J.: Tai gana įdomu! Ar galėtumėte pateikti šį

teiginį patvirtinančių pavyzdžių?

V.Š.: Štai kas vyko visose keturiose (o gal dar ir kitose) valstybėse tuo pat metu:

– 1991 m. buvo priimti nuosavybės teisių atkūrimo įstatymai, kuriais buvo numatyta sugrąžinti visas žmogaus teises pagal Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių deklaracijos 17-tąjį straipsnį. Tačiau šis pažadas buvo trumpalaikis;

– buvę komunistai ir jų pasekėjai greitai persigrupavo, paėmė vėl vadžias į savas rankas, iš valdžios išstūmė demokratines jėgas. Dabar tie "buvusieji valdytojai" vėl yra valdžioje ir toliau trukdo reformoms. Jie yra tie, kurie pasisavino (kaip Lietuvoje sakoma, "prichvatizavo" - t. y. pasigrobė) tas buvusią nacionalizuotą nuosavybę, nes jie turi savo rankose valdžią, organizacijas ir pinigus;

– bet kokie bandymai atgauti nuosavybes buvo ir yra sistemingai blokuojami, net ir ten, kur jie prieštarauja tų valstybių Konstitucijoms;

– visur naujoji valdžia po 1991 m. efektingai įvykdė naują nuosavybių konfiskavimą, t. y. jie vėl pasisavino tą nuosavybę, kurią buvo numatyta sugrąžinti. Buvo priimti nauji, labai sudėtingi ir žmones supriešinantys įstatymai. Reikalaujama, kad prašytojai būtų tik to krašto piliečiai, kad jie ten visą laiką gyventų ir t.t.;

– teismų sistemos veikia ne pagal teisę, bet pagal valdžios nustatytą politiką. Teisėjai tebėra tie patys sovietinėje sistemoje išauklėti ir komunistiškai tebemaštantys žmonės. Kreiptis į teismus

yra beviltiška. Nė viename iš mūsų keturių kraštų dar nebuvo nė vieno atvejo, kad prieš komunistą iškelta nuosavybės byla būtų teisme laimėta.

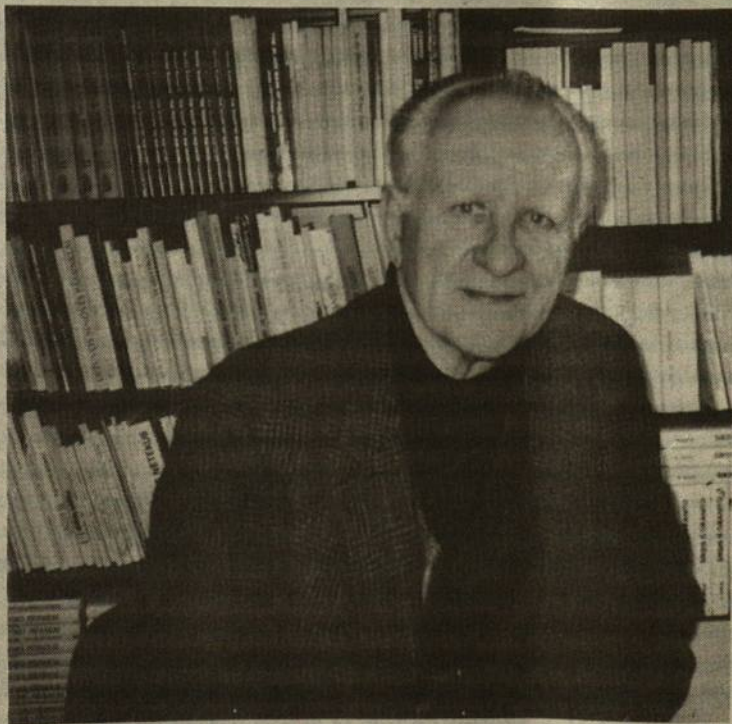
Yra ir daugiau panašumų, kurie pilnai įrodo, jog iš kažkur kitur yra manipuluojama nuosavybės negražinimo programa Rytų ir Centro Europoje.

J.J.: Bet juk, pavyzdžiui, Lietuvoje jau buvo 3 ar net 4 skirtingos krypties valdžios?

V.Š.: Pabandykime jas įvardinti. Pirmoji buvo sąjūdininkų-landsbergininkų, antroji "brazauskininkų", trečioji "konservatorių". Be to, jau matome besiformuojančią ir dabartinę buvusio Amerikos lietuvio vadovaujamą prezidentūrą su "Šviesos-Santaros" patarėjais. Argi neįdomu, kodėl jos visos (trys ar keturios) liko tos pačios nuomonės dėl privačios nuosavybės grąžinimo. Tačiau aš siūlau, kad į tą klausimą geriau tegu atsako patys skaitytojai, nes oficialiuose aiškinimuose per daug viskas suvelta. Mane tik labai stebina, kodėl ir dabartinis Lietuvos Prezidentas visiškai atsisako kištis į šios problemos sprendimą. Jo ne vieną kartą prašė tiek Amerikos lietuviai, tiek ir patys Amerikos valdžios pareigūnai, bet visi gavo šaltą atsakymą.

J.J.: Ką ypač pabrėžėte šį kartą, liudydamas Helsinkio komisijai apie problemas, esančias Lietuvoje?

(Pabaiga - kitame numeryje)

Inž. Vytautas Šliūpas "Dirvos" redakcijoje. J. Jasaičio nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunųjų metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 7 d. planuotas Andriaus Mamontovo koncertas neįvyks. Muzikantai negavo įvažiavimo vizų.

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 16 d., 11:30 val. ryto – LB Cleveland, OH apylinkės metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje.

• GEGUŽĖS 23 d., 4 v. p.p. Lietuvių namų valgykloje – poezijos vakaras. Dalyvauja Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministras Kornelijus Platelis, Balys Auginas, Aurelija Balašaitienė ir D. Staniškienė.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos

(Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Traгіškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. [važiavimas iš Euclid g.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apy-

linkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

"DIRVAI" AUKOJO:

LB Waterbury, CT apyl.	\$ 100
J.Sisas, Santa Monica, CA	40
K.Černis, W. Bloomf., MI	35
L.Krajauskas, St. Pete., FL	25
A.Sperauskas, Pomona, NY	25
V.Girdvainis, Lemont, IL	20
A.Aželis, University H., OH	15
A.Grushnys, Wichita, KS	15
K.Kaulinis, Philadelphia, PA	15
J.Miglinas, Chicago, IL	15
C.Senkevičius, Canada	15
D.Šukelis, Burlington, VT	15
K.Tautvydas, L. Elmo, MN	15
B.Astasaitis, Troy, MI	10
D.Jaudegytė, Brockton, MA	10
V.Kaminskas, Coron D., CA	10
J.Raugalis, Waterbury, CT	10
V.Klabis, Melbourne FL	5
V.Mėlinauskas, Cupertino, CA	5
B.Masiokas, Canada	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

JAV LB Waterbury apylinkės valdybos vardu siunčiame auką - 100 dol. "Dirvai".

Antanas V. Žemaitis
Iždininkas

* * *

"Dirva" – labai laukiama ir mielai skaitoma mūsų namuose. "Dirvoje" ir man teko padirbėti dar redaktoriaus K. Karpiaus laikais.

Aldona Maurutyte-Raugalienė

Skaitytojų dėmesiui!
Ar nepamiršote pranešti redakcijai apie adreso pasikeitimą šį pavasarį ir vasarą?

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Lietuvių Pensininkų klubo mėnesinis suėjimas įvyks gegužės 6 d. 2:00 p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Bus prisiminta Motinos Diena ir jos reikšmė kiekvienam iš mūsų. Visų laukia skanūs pietūs. Žinoma, nauji nariai, įsijungę į pensininkų eiles, bus maloniai sutikti ir pasveikinti.

Gegužės mėnesį gimtadienius švenčia šie mūsų klubo nariai:

Jonas Adomonis, Aldona Aušrotienė, Agnė Balaišienė, Vincas Balanda, Nora Čecienė, Vincas Čecys, Bronė Ežerskienė, Laima Jucaitienė, Ekvilina Karklienė, Genovaitė Karsokienė, Jadvyga Naujokaitienė, Albina Ožinskienė, Juozas Pivoriūnas, Ona Rociūnienė, Džiugas Staniškis, Joana Steponienė, Jonas Švarcas, Vincas Taraška.

Jonas Kazlauskas

JAV LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 16 d. 11:30 v. ryto Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje įvyks Klyvlendo (Cleveland, OH) apylinkės metinis susirinkimas. Valdyba su išskėstomis rankomis kviečia tiek jaunimą, tiek ir senimą įsijungti į LB veiklą. Daug rankų didelę našta paneša!

Norinčius sužinoti apie kandidatavimą į apylinkės valdybą prašome kreiptis į dr. R. Šilkaitį tel. (216) 595-9561 arba į dr. D. Degesį tel. (440) 423-0830. Iš anksto dėkojame visiems už dalyvavimą.

Apylinkės valdybos vardu
Kopirm. D. Degesys

Puošnios pavasario gėlės (Crocus vernus).

G. Juškėno nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, telkianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja

Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

DIRVA

Kaip jau žinote, gegužės 1-2 dienomis Klyvlende įvyks metinės Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės. Primename, kad žaidynės bus vykdomos berniukams ir mergaitėms šiose klasėse (pagal žaidėjų amžių):

B (gimusių 1983-84 m.);
C (1985-86 m.);
D (1987 - 88 m.);
E (1989-90 m.);
F ("molekulių" – gimusių 1991 metais ir jaunesnių).

E ir F komandos yra mišrios, Co-Ed tipo, kuriose berniukai ir mergaitės žaidžia kartu.

Žaidynių tvarkaraštis:

Gegužės 1 d., šeštadienį žaidynės prasidės 8:30 val. ryto (nevėluokite!) ir tęsis apytiksliai iki 4:30 val. p.p.,

šiose salėse:

Memorial Junior High School, Mentor, Ohio – berniukams – B ir C;

Shore JHS, Mentor, OH – berniukams C;

Ridge JHS, Mentor, OH – mergaitėms B ir C;

Orchard Hollow El. School, Mentor, OH – berniukams D ir mergaitėms D;

Boromeo College, Wickliffe, OH – jaunučiams E ir F ("molekulėms").

Specialios Šv. Mišios sportininkams bus auokojaamos Dievo Motinos lietuvių parapijos bažnyčioje, Klyvlende – 6:30 val. vakaro. Linksmavakaris – žaidynių dalyviams ir svečiams – Dievo Motinos parapijos auditorijoje ir svetainėje. Bufetas, šokiai ir žaidimai, DJ muzika. Pradžią – 6:30 val. vak.

Sveikiname jaunuosius krepšininkus! JAUNUČIŲ KREPŠINIO ŽAIDYNĖS

Gegužės 2 d., sekmadienį:

Žaidynių tęsinys ir užbaigimas vyks nuo 9:00 val. r. iki apytiksliai 3:00 val. p.p., šiose salėse:

Memorial JHS – finalai ir žaidimai dėl 3-čių vietų berniukams B, C ir D;

Shore JHS – žaidimai dėl 5-tų vietų įvairioms klasėms;

Ridge JHS – finalai ir žaidimai dėl 3-čių vietų mergaitėms B, C ir D;

Dievo Motinos parapijoje – finalai ir žaidimai dėl 3-čių ir 5-tų vietų jaunučiams E ir "molekulėms"

Adresai:

Dievo Motinos Parapija

(Our Lady of Perpetual Help Parish), 18022 Neff Rd., Cleveland, OH;

Memorial Junior High School, 8979 Mentor Ave., Mentor, OH. Iš Rt. 2 greitkelio išvažiuoti į Rt. 615 (Center St.) ir važiuoti į pietus iki Mentor Ave., tada Mentor gatvę keletą "bloką" į rytus;

Ridge Junior High School, 7680 Johnnycake Ridge Rd., Mentor, OH. Iš 1-90 sukti į Rt. 306 (Broadmoor Rd.) į šiaurę, tada Rt. 84 (Johnnycake Ridge Rd.) keletą "bloką" į rytus;

Shore Junior High School, 5670 Hopkins Rd., Mentor, OH. Iš Rt. 2 sukti į Rt. 615 (Center St.) į šiaurę ir laikytis Center St., kuri įsi-

jungs į Hopkins Rd.;

Orchard Hollow Elementary School, 8700 Hendricks Rd., Mentor, OH. Iš Rt. 2 sukti į Rt. 615 (Center St.) į šiaurę, tada pasukti Hendricks Rd. į rytus;

Boromeo College, 28878 Euclid Ave., Wickliffe, OH. Iš I-90 išvažiuoti į Euclid Ave. (Exit 186) į rytus.

Žaidynių rengėjai – Klyvlendo LSK "Žaibas" širdingai kviečia Klyvlendo lietuvių visuomenę atvykti į visus žaidynių renginius!

LSK "Žaibas"

**Sėkmės
žaidynių
dalyviams!**

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

APIE MOTERIS

Netikėtumas

Į krautuvę įėjęs vyras prašo tarnautojo:

– Ar galiu gauti gerą lūpų pieštuką? Tai bus gimtadienio dovana mano žmonai.
– Suprantu, "siurprizas"?
– Taip, – atsako vyrišks, – jai bus didelis "siurprizas", nes tikisi ... minko kailinių!

Vienodo būdo žmonos

Gatvėje plėšikas stveria praeivį ir, atkišęs ginklą, sušvokščia:

– Pinigai arba gyvybė!
Išsigandęs praeivis sude da rankas lyg maldai ir sude juoja:

– Maldauju jus visais šventaisiais! Jeigu aš grįšiu į

K. Balauginas

namus be pinigų, man nebus gyvenimo ligi pat mirties! Žmona man niekada nebeduos ramybės!

– Man labai gaila, – atkerta plėšikas, – bet nieko negaliu padėti: mano žmonos – toks pat charakteris!

Sumanus pardavėjas

Batų parduotuvės savininkas pasišaukia pardavėją.

– Turiu patį pagirti, mielas! Viena ponija man atsiuntė padėkos laišką, kuriamė giria tave, kad tu taip sumaniai pritaikėi jos mažoms kojytėms batukus. Beje, primink man, kurio numerio batų ta ponija nešioja?

– 38-o! Bet aš jai pasakiau: "O, ponija, jūsų kojytės

– tokios mažytės. Aš pritaikysiu šioms dailioms kojytėms patogius batukus!"

APIE MOKSLUS

Negali paaiškinti

Lietuvių kilmės jaunuoliui už gerą mokymąsi gimnazijoje tėvai pažadėjo vasarą nusivežti jį dviems savaitėms į Lietuvą – jų kilmės kraštą. Grįžęs po atostogų į mokyklą, vaikiną susitinka savo draugą ir giriasi:

– Šią vasarą tėvai mane buvo nuvežę net į Lietuvą!

– O kur yra toji Lietuva? – klausia geografijoje nusiimanantis bičiulis.

– Nežinau, kaip tau paaiškinti, nes mes skridome lėktuvu!

**KVIEČIAME VISUS
Į "GINTARO" RESTORANĄ**

Pietūs – nuo antradienio iki penktadienio –

11:30 v.r. – 2 v. p.p.:

- LIETINIAI
- VIŠČIUKAS
- KOLDONAI
- JAUTIENA SU IDARU
- KARBONADAS
- SKANI SRIUBA

Penktadieniais, nuo 5 v.p.p. iki 8 v.v. – žuvies vakaras.

Sekmadieniais, nuo 11:30 v.r. iki 3 v.p.p. – lietuviški pietūs:

"cepelinai", vėdarai, antis, koldūnai, kugelis.

LIETUVIŲ NAMAI, 877 E. 185 ST., (216) 531-2131

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

ATLANTIC Express Corp.
AUTHORIZED AGENT OF
Telegroup

Skambinkite Telegroup atstovui
ATLANTIC EXPRESS CORP.
dėl platesnės informacijos ir telefono
pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. **CALL BACK SERVICE**

SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

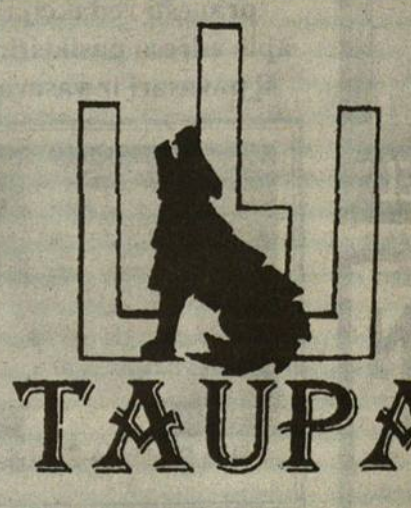
•••••

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr. ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.

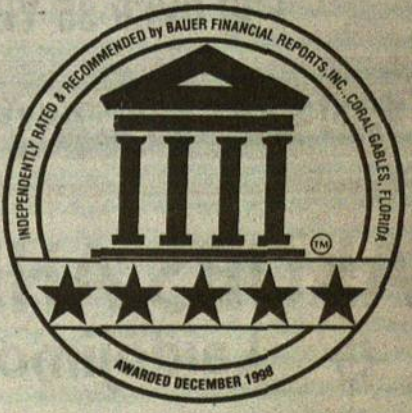
Užsisakykite amerikietiško maisto komplektus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e
LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:
639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 I-V 10AM - 6PM
Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

INDEPENDENTLY RATED & RECOMMENDED BY BAUER FINANCIAL REPORTS, INC., CORAL GABLES, FLORIDA
AWARDED DECEMBER 1990

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000